

Concernstaf

JAARVERSLAG EXAMENCOMMISSIE

INSTITUUT VOOR ENGINEERING
EN
APPLIED SCIENCE

STUDIEJAAR 2022-2023

Instituut
Naam voorzitter Examencommissie
Datum
Status

Engineering and Applied Sciences
mr. Dóra Füzy
15.11.2023
definitief

VERSIEBEHEER

Versienummer	Status en wijzigingen	Datum
1.0	Format, toewijzing taken en informatieverzameling	01.10.2023
2.0	Opmerkingen versie 1.0 met opdracht verwerken	23.10.2023
3.0	Opmerkingen versie 2.0 met opdracht verwerken	01.11.2023
4.0	Definitieve versie	15.11.2023

INHOUDSOPGAVE

1.	Managementsamenvatting	5
2.	Facilitering en deskundigheid	7
	2.1. Faciliteiten	7
	2.2. Deskundigheid	8
3.	Borgen kwaliteit van tentamens	10
	3.1. Inrichting borging kwaliteit van tentamens	10
	3.2. Plan en control cyclus EC-TC	11
	3.3. Bevindingen borging kwaliteit tentamens	11
	3.4. Plan en control cyclus EC-OM	17
4.	Borging gerealiseerde leerresultaten	18
	4.1. Inrichting borging gerealiseerde leerresultaten	18
	4.2. Bevindingen borging gerealiseerde leerresultaten	19
	4.3. Uitgebrachte adviezen en opvolging	24
5.	Borging examens en diplomering	25
	5.1. Examens en diplomering	25
	5.2. Verstrekte getuigschriften	25
6.	Examinatoren	27
	6.1. Aanwijzingsprocedure en profielschetsen	27
	6.2. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	29
7.	Studentgerelateerde zaken	30
	7.1. Vrijstellingen	30
	7.2. Beoordeling van programma's KiesOpMaat	31
	7.3. Fraude en onregelmatigheden bij toetsen	32
	7.4. Toetsgerelateerde klachten (tentamenorganisatie)	34
	7.5. Hoorzittingen	35
	7.6. Beroepszaken bij CBE hoorzittingen	36
8.	Vooruitblik en aandachtspunten	36
	8.1. Vooruitblik examencommissie	36
	8.2. Aandachtspunten voor het College van bestuur	38
9.	Bijlagen	38
	9.1. Mandaten aan de toetsborgingscommissie(s)	38

1. Managementsamenvatting

Er is met regelmaat contact met het management dan wel met afzonderlijke leden van het management rondom taken en bevindingen van de examencommissie. Op gebied van governance en wederzijdse terugkoppeling is verbetering mogelijk en hier is de examencommissie ook over in gesprek met het management.

Over het algemeen zijn de jaarplanningen van toetscommissies ten aanzien van het borgen van toetsen gerealiseerd. Daar waar door toetscommissies is afgeweken van de jaarplanning of later is gestart met toetsborging is dat besproken met de examencommissie. Facilitering van de toetscommissies blijft een aandachtspunt. Bij een tweetal toetscommissies (IPO en MTG) heeft de examencommissie zorgen geuit over de bezetting en het functioneren van de toetscommissie. Dit heeft geresulteerd dat beide commissies uiteindelijk in het tweede semester inzage konden geven in de borging van toetsing conform het gestelde plan. De examencommissie is over het algemeen tevreden over de borging van toetsen door de toetscommissie en de optimalisatiestappen die de toetscommissies zetten.

De examencommissie is over het algemeen tevreden over het eindniveau van de opleidingen. Twee opleidingen (BML en CHM) zijn opnieuw geaccrediteerd waarbij het oordeel van de visitatie commissies op standaarden 3 en 4 positief was. Bij beide visitaties waren er lovende woorden over de opleidingen.

Bij alle opleidingen is de examencommissie bij eindsittingen aanwezig geweest en zijn door de toetscommissies steekproeven uitgevoerd op eindwerken. Hier kwam over het algemeen uit dat er geen zorgen zijn met betrekking tot het eindniveau en het examineren van het eindniveau. Wel komen er een aantal kleine verbeterpunten uit. Een ervan betreft externe validatie bij een aantal opleidingen en dan met name het vreemde ogen principe bij afstudeersittingen en met welke frequentie dit wordt gedaan.

Voor diplomeren wordt gehandeld conform de werkinstructie diplomeren van de Hogeschool Rotterdam. Vanuit toetsborging, borging eindniveau alsmede de gesprekken met de toetscommissies wordt inzichtelijk dat er een samenhangend programma is wat leidt tot eindniveau. In dit studiejaar zijn 567 getuigschriften voor propedeuse uitgereikt en 489 getuigschriften voor de bachelor. Dit is een stijging van 42 en 73 getuigschriften, respectievelijk. De stijging ten opzichte van vorig jaar komt door een toename in studentaantallen, actief beleid op langstuderen van de individuele opleidingen en nasleep van de coronaperikelen.

De examencommissie is content over de kwaliteit van de examinatoren en de aandacht die er binnen opleidingen is geweest voor de professionaliseringsstap met betrekking tot de BKE/SKE, waardoor nu een groot deel van de examinatoren het BKE/SKE hebben behaald.

Bij studentgerelateerde zaken is een stijging te zien in de keuze voor een externe minor doordat externe minoren steeds beter gevonden worden, de wens om buiten het eigen instituut/hogeschool te studeren en de ambitie bij studenten. Bij opleidingen is aangegeven om voor minoren die veel gekozen worden en jaarlijks na de inhoudelijke controle door de examencommissie goedgekeurd worden, opgenomen worden in de hogeschoolgids zodat een minor aanvraag administratief sneller verwerkt kan worden.

Met betrekking tot fraude wordt vanuit de examencommissie voorlichting gegeven aan studenten en (nieuwe) docenten. Er zijn dit jaar 53 meldingen geweest waar vermoeden was van fraude, hiervan

waren er 43 ontvankelijk. Dit is een lichte daling ten opzichte van vorig jaar. Wel is er een stijging van opgelegde maatregelen. De meest voorkomende vorm van fraude is plagiaat. De opleidingen worden geadviseerd om kritisch naar hun toetsvormen te kijken, mede in verband met digitalisering.

Er is dit jaar een halvering van het aantal klachten met betrekking tot toetsing ten opzichte van een jaar eerder. Een reden is dat naar aanleiding van de klachten van verleden jaar de processen rondom toetsing waar klachten over waren verbeterd zijn. De meeste gehoorde klachten waren gerelateerd aan kleine onregelmatigheden in de toetsorganisatie. Met de toetsorganisatie zijn de contacten regelmatig en efficiënt.

In totaal is 4 keer beroep aangetekend tegen het besluit van de examencommissie bij het CBE, waarvan 1 beroep ongegrond is verklaard.

Er zijn een aantal vernieuwingen gaande op digitaal vlak die om expertise en verdere professionalisering vragen binnen de examencommissie zoals AI programma's en de introductie van nieuwe digitale middelen zoals ANS en BrightSpace met betrekking tot toetsing en inleveren van opdrachten. Plagiaatcontrole blijft een aandachtspunt.

De examencommissie wil haar eigen terugkoppelingsproces richting de opleidingen verder stroomlijnen. Ook wil de examencommissie optimaal gebruikmaken van haar adviesrecht wat vereist dat opleidingen de examencommissie tijdig op de hoogte brengen betreffende curricula wijzigingen, onderwijsvernieuwingen en -ontwikkelingen.

Aandachtspunten voor komend jaar zijn het maken van duidelijke afspraken met betrekking tot taken en verantwoordelijkheden tussen en van alle entiteiten betrokken bij de totstandkoming van onderwijs, toetsing en borging en verder het monitoren van programmatisch toetsen wat bij een aantal opleidingen is geïntroduceerd.

2. Facilitering en deskundigheid

2.1. Faciliteiten

De examencommissie EAS was in het studiejaar 2022-2023 als volgt gefaciliteerd:

De voorzitter had een aanstelling van 1,0 fte en de vicevoorzitter een aanstelling van 0,2 fte om de taken uit te voeren. De vicevoorzitter is tevens een van de vertegenwoordigers van de acht opleidingen - Mens en Techniek | Gezondheidszorg Technologie - binnen het instituut.

Alle acht opleidingen van het instituut zijn vertegenwoordigd in de voltallige examencommissie. De afspraak waarbij de leden 0,2 fte beschikbaar hebben voor hun taken werd op twee leden na – die 0,1 fte beschikbaar waren – tegen het einde van het studiejaar op papier gerealiseerd. In verband met de verscheidenheid aan examencommissietaken is er ook een lid buiten het instituut benoemd voor 0,4 fte. Conform de wet is er ook een actief extern lid benoemd, deze heeft ongeveer voor 0,1 fte werkzaamheden verricht.

De examencommissie wordt ondersteund door de ambtelijk secretaris, die 0,8 fte tot haar beschikking heeft om alle taken uit te voeren en tevens door een secretariael medewerker die 0,2 fte werkzaam is.

De examencommissie vergaderde in totaal 14 maal plenair, meestal maandelijks. In de maanden juli en augustus heeft de commissie twee keer per maand vergaderd. Het Dagelijks Bestuur kwam wekelijks bij elkaar, tenzij vaker noodzakelijk was. Alle vergaderingen van de examencommissie waren in beginsel op locatie met de mogelijkheid om ook digitaal aan te sluiten. Elke maandelijks plenaire vergadering was tevens diplomavergadering. Daarin worden alle propedeutische en bachelor diploma's van alle opleidingen gecontroleerd en afgeroepen.

De wettelijke taken en bevoegdheden zijn jaarlijks geactualiseerd en door de examencommissie aangenomen. De examencommissie bestaat nog steeds voor een groot deel uit nieuwe leden. Doorzetting van professionalisering (bij de uitvoering van de wettelijke taken) heeft prioriteit bij de commissie. De schriftelijke vastlegging is terug te vinden in agenda's en notulen. Na vaststelling in de vergadering worden de agenda's en notulen in Teams tevens op OneDrive gearchiveerd.

Facilitering van de examencommissie met betrekking tot bezetting, tijd en daarmee werkdruk is een terugkerend bespreekpunt op de agenda bij de directie. Qua bezetting wordt constructief meegedacht zoals dat er in 2022-2023 de aanstelling van een lid afkomstig van buiten het instituut is gecontinueerd en de examencommissie is steeds volledig. Wat echter een aandachtspunt blijft is beschikbaarheid van de leden voor de examencommissietaken. Dit wordt steeds aan de leden maar ook aan het instellingsbestuur teruggekoppeld en gemonitord.

Een deel van de week was er een ruimte beschikbaar voor de examencommissie voor onder andere klein overleg en het uitvoeren van besprekingen en hoorzittingen.

Facilitering rondom het tijdstip van donderdagochtend waarop maandelijks een plenair overleg plaatsvindt wordt vanuit sommige opleidingen als een uitdaging ervaren omdat deze opleidingen iedere donderdagochtend teamoverleg hebben waarbij iedereen, dus ook het examencommissielid, aanwezig dient te zijn. Voor de donderdagochtend is door de examencommissie gekozen juist omdat dan alle examencommissieleden op locatie zijn en er geen onderwijs geroosterd is.

Facilitering van de toetscommissies gebeurt door het opleidingsmanagement, de leden krijgen tijd om het mandaat van de examencommissie uit te voeren (borgen). Wat opvalt is dat de leden verschillen qua aantal, variërend van twee tot vijf leden, maar ook qua beschikbare tijd in dagdelen. De examencommissie zal streven in de toekomst – in samenwerking met het management – naar meer efficiëntie en uniformiteit zowel qua samenwerking als qua berekening van de benodigde tijd zoals ook in het laatste onderzoeksrapport jaarverslagen examencommissies geadviseerd. Daarvoor wordt het centrale rekenmodel van het Platform Voorzitters Examencommissie (PVE) als basis genomen, na voltooiing.

2.2. Deskundigheid

In het studiejaar 2021-2022 is er binnen de examencommissie een professionaliseringsplan opgesteld en ter kennis gesteld aan de directie. Daarin zijn o.a. ook de toekomstige scholingswensen van de examencommissieleden ten behoeve van hun taken opgenomen. In 2022-2023 zijn deze plannen in het kader van zichtbare professionalisering van de examencommissie zoals hieronder uiteengezet verder daadwerkelijk doorgevoerd.

Collectief

De meeste leden hebben collectief aan het congres van Medilex 'Examencommissies onder de loep' deelgenomen. Daarbij zijn naast actualiteiten met workshops eerst de taken en bevoegdheden van de examencommissie en actuele wet- en regelgeving uiteengezet door gerenommeerde deskundigen.

Het streven van de examencommissie is daarnaast ook om elk jaar – naast alle scholingsactiviteiten binnen de opleidingen, vanuit PVE en extern – zelf een interne bijeenkomst te organiseren met een actueel thema. Hiervoor heeft de commissie de scholingsbehoefte van de leden gepeild. Na vorig jaar aandacht te hebben besteed aan flexibilisering van het onderwijs (microcredentials, leeruitkomsten en programmatisch toetsen) is dit jaar gekozen voor scholing rondom Artificial Intelligence (AI/ ChatGPT) en de ontwikkelingen voor het onderwijs en borging ervan.

In het studiejaar 2022-2023 zijn door twee leden, de voorzitter van de examencommissie samen met de ambtelijk secretaris, één specifieke scholingsactiviteit voor alle collega's, dus ook de toetscommissie- en examencommissieleden binnen het instituut, georganiseerd ten behoeve van de werkzaamheden binnen de examencommissie. Hiervoor zijn ook alle andere voorzitters examencommissie binnen de hogeschool uitgenodigd. Dit event was hybride en naast een theoretische basis ook praktijk/vraag gestuurd van de deelnemers.

Individueel

Tevens hebben de leden van zowel de examencommissie als van de toetscommissie door de opleidingen georganiseerde scholingsactiviteiten bijgewoond, maar ook verschillende interne cursussen van EAS-leert – een jaarlijkse scholingsdag instituutbreed. Daarnaast zijn scholingsmomenten geweest door de opleidingen in samenwerking met de onderwijsadviseurs ter voorbereiding van de visitaties.

De voorzitter heeft verschillende scholingsdagen van het PVE gevolgd omtrent thema's zoals getuigschriften, privacy, examinatoren, flexibilisering van het onderwijs en microcredentials. Tevens heeft de voorzitter aan de mini conferentie van de Hogeschool Rotterdam 'Programmatisch Toetsen' deelgenomen. De vicevoorzitter en de voorzitter hebben een driedaagse cursus van SBO 'Taken en

verantwoordelijkheden van de examencommissie in het Hoger Onderwijs' afgerond. De leden van de examencommissie die zich met de toetscommissies bezighouden (Team Toetscommissie) in samenwerking met de toetscommissieleden, hebben ter uitbreiding en actualisatie van hun kennis en ten behoeve van toekomstige borgingsactiviteiten diverse scholingsactiviteiten op het gebied van o.a. programmatisch toetsen ondernomen. D.P.H.M. Heuts heeft aan de webinar 'Examencommissies en de status van examiner: bevoegdheden en procedures' van Hobéon deelgenomen. D.P.H.M. Heuts, J. Janssen en de ambtelijks secretaris hebben bij de HR Academie de cursus bestemd voor examencommissieleden succesvol afgerond.

Naam Leden Functie	Opleiding	Taakomvang	Lid sinds	DeskundigheidSKE / BKE
J. Janssen (John)	ATE	0,2 fte	2020	BKE assessoren- training
E. Appeldoorn (Esther)	BML	0,2 fte	2020	SKE
D.P.H.M Heuts (Niek)	CHM	0,2 fte	2021	SKE
S. Groot Nibbelink (Stefan)	ELE	0,1 fte	2021	BKE
B.D. Spaans (Brigitte)	IPO	0,1 fte	2015	BKE
B. Kruijt (Bastiaan) <i>vice vz</i>	MTG	0,2 fte	2016	BKE BDB assessoren- training
A.R. van Stenis (Arend)	TB	0,2 fte	2021	SKE
E.A. Molt (Betty)	WTB	0,2 fte	2020	BKE
A.J. Knoef (Annette)	IvG	0,4 fte	2021	SKE
D. Füzy (Dóra) <i>vz</i>	EAS	1,0 fte	2021	bezig met SKE
D. Mulder (Dick) <i>extern</i>	Saxion; LED	0,1 fte	2021	SKE
Totaal	alle opleidingen + WTB Saxion	2,9 fte	meesten lid na 2020	BKE / SKE / assessoren- training

Toetscommissieleden	Scholing Toetscommissie	Deskundigheid SKE / BKE
Groep I: BML & CHM		
BML		
M. Hensmann (Meike)	Festival Leren van Toetsen; <i>Haagse Hogeschool</i> Deelname Landelijk Leernetwerk	BKE, bezig met SKE
E. Bagci (Enise)		BKE
M. Jongsma (Maikel)		BKE
CHM		
T. van Dijk (Tom)	Training Toetscommissie; <i>HR Academie Hogeschool Rotterdam</i>	BKE
C. Minkenbergh (Christophe)		SKE
B. van Ommen (Bart)	Training Toetscommissie; <i>HR Academie Hogeschool Rotterdam</i>	BKE
Groep II: ATE, ELE & WTB		
ATE		
S. Uguz (Sema)	SKE meet ups; <i>Hogeschool Rotterdam</i> Festival Leren van Toetsen; <i>Haagse Hogeschool</i> Deelname Landelijk Leernetwerk –Programmatisch Toetsen (6 bijeenkomsten); <i>Hogeschool Utrecht</i> ; Deelname als presentator bij Mini conferentie Programmatisch Toetsen; <i>Hogeschool Rotterdam</i>	SKE
J. Janssen (John)	BKE training: professionals in toetsing en examinering; <i>Bureau Lente</i> Deelname afnemen van assessments; <i>Hogeschool Rotterdam</i>	BKE
ELE		
E. Arashloo Zadeh (Elham)		BKE
J. Straver (Joris)		BKE
R. Verhagen (Ron)		BKE
J. Verveckken (Jan)		BKE

WTB		
J. Visser (Judith)	Afsluitend congres project Je Ogen Uitkijken; <i>HAN</i> SKE meet ups; <i>Hogeschool Rotterdam</i>	SKE
A. Blankenstein (Andrea)		BKE
E. Jansen (Eelco)	Training Toetscommissie; <i>HR Academie Hogeschool Rotterdam</i>	BKE
R. Bart (Reinaldo)		BKE
Groep III: IPO, MTG & TB		
IPO		
J. van Weert- Deckers (Judith)	Symposium Anders Afronden; <i>InHolland</i>	BKE
<i>D.P Buyse</i>	<i>Symposium Anders Afronden; InHolland</i>	<i>BKE</i>
MTG		
M. van Offeren (Maike)		SKE
B. Kruijt (Bastiaan)		BKE, BDB, assessoren-training
TB		
A. de Jong (Auke)	Toetsconferentie programmatisch toetsen; <i>HAN</i> SKE meet ups; <i>Hogeschool Rotterdam</i>	SKE
A. van Stenis (Arend)	Examencommissietraining; <i>HR Academie Hogeschool Rotterdam</i>	SKE
E. de Meij (Erwin)		BKE
W. van Ielen (Willemien)		BKE
T. Peeterman (Theo)		BKE

De examencommissie verheugt zich dat zowel de ontwikkelingsfase als de scholingsfase van de examencommissie en de toetscommissies als geheel steeds meer vorm krijgen en dat zo het professionaliseringsplan wordt opgevolgd. De leden van de examencommissie en de toetscommissie hebben actief kennis gedeeld door elkaar steeds uit te nodigen en op de hoogte te houden van scholing op gebied van toetsing, maar ook op het gebied van andere wettelijke taken of actualiteiten. Nu steeds meer leden naast hun BKE, ook over hun SKE-kwalificatie beschikken (of hun traject aan het afronden zijn) wordt samen aan gezamenlijke deskundigheid met betrekking tot bijvoorbeeld toetsen en toetsbeleid binnen de examencommissie en de toetscommissies gewerkt.

3. Borgen kwaliteit van tentamens

3.1. Inrichting borging kwaliteit van tentamens

Volgens art. 7.12b lid 1 sub a WHW heeft de examencommissie als expliciete taak 'het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens'. Dit is een van de belangrijkste taken van de examencommissie. Deze wettelijke verantwoordelijkheid van de examencommissie wordt binnen het instituut gemandateerd aan toetsborgingscommissies. Deze toetscommissies voeren cruciale borgende taken uit voor de examencommissie op basis van een mandaat. Elk jaar wordt - met als basis het hogeschoolbreed format - mandaat aan de toetscommissies verleend. De examencommissie is echter bewust dat zij eindverantwoordelijk is voor deze kwaliteit.

Het mandaat plus jaarplanning met bijlage van de toetscommissies is in Hoofdstuk 9 van dit jaarverslag opgenomen en is voornamelijk gebaseerd op hogeschoolbreed geldende richtlijnen. Het mandaat is eerst in de examencommissievergadering vastgesteld en vervolgens naar de betrokken partijen verzonden en gearchiveerd in Teams en OneDrive. Onder het mandaat vallen in ieder geval het beoordelen van de kwaliteit van tentamens en examens (niet alleen de reguliere toetsen maar ook de

minoren, keuzevakken, steekproefsgewijs ook de stages en afstudeeropdrachten) en het beoordelen van validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid van toetsen.

Vanwege de verschillen op inhoud, visie op toetsen en toetsvormen is er in het verleden voor gekozen dat iedere opleiding een eigen toetscommissie heeft. De borging van toetsing is dan ook gemandateerd aan acht toetscommissies. Sinds 2020-2021 zijn de toetscommissies geclusterd in 3 groepen waarbij is gekeken welke opleidingen met betrekking tot toetsvisie en toetsvormen, dan wel inhoud, het best bij elkaar aansluiten om zodoende onderling meer samenwerking en uitwisseling tot stand te brengen. De examencommissie initieert, zet stappen en stimuleert een steeds nauwere samenwerking binnen de subgroepen waarbij ook steeds meer naar elkaars toetsen wordt gekeken qua processen en borging achteraf.

De tijd die de leden van de toetscommissies krijgen staat in het kader van hun opdracht: borgen. Op basis van de aanbevelingen vanuit het onderzoeksrapport wordt over de borgende taak iedere keer het gesprek aangegaan om bewustwording van de toetscommissieleden ten aanzien van het mandaat van de examencommissie te bewerkstellen. Uiteraard is het zowel voor de leden van de examencommissie als de toetscommissie duidelijk dat de zorgtaken bij het opleidingsmanagement liggen, net als – zoals in Hoofdstuk 2 uiteengezet – facilitering van de toetscommissies.

De toetscommissie krijgt van het opleidingsmanagement tijd om het mandaat van de examencommissie uit te voeren (borgen). Hierover worden periodiek gesprekken gevoerd tussen de toetscommissie en de examencommissie (2x per jaar plenair en 2x per jaar per subgroep). In deze gesprekken worden onder andere het jaarverslag van de toetscommissie, de toetsen die tot dan toe gecontroleerd zijn, bevindingen naar aanleiding van stage, afstuderen, kalibraties, en ook onregelmatigheden besproken, vastgelegd en onderling zichtbaar gemaakt.

Naast bovenstaande is ook constant gesprekstema het belang van een gestructureerde en geïntegreerde PDCA-cyclus waarbij de stappen ook vastgelegd worden. De examencommissie ziet dat de meeste opleidingen (toetscommissies) hiermee bekend zijn en dit of al hebben of stappen ondernemen om dit te optimaliseren.

3.2. Plan en control cyclus EC-TC

Iedere toetscommissie heeft een jaarplanning en een vierjarenplanning waarbij er zorg wordt gedragen dat in een periode van 4 jaar tenminste alle toetsen uit het curriculum geëvalueerd worden, conform het mandaat. De toetscommissies en de examencommissie komen 4 keer per jaar bijeen. 2 van deze bijeenkomsten zijn plenair (met alle toetscommissies) en 2 bijeenkomsten zijn in een kleinere samenstelling, namelijk per cluster. Bij de plenaire bijeenkomsten worden vaak instituutsbreed geldende thema's geïnitieerd en bij de clusterbijeenkomsten per semester wordt onder andere de voortgang van de planning besproken en wat de bevindingen tot dusver zijn met betrekking tot borging van toetsing. Als voorbereiding op de gesprekken worden de toetscommissies gevraagd om de ingevulde toetsborgingsformulieren toe te sturen. Op basis van de toegestuurde stukken en het gesprek wordt vanuit de examencommissie een oordeel gevormd over de uitgevoerde en geplande activiteiten van de toetscommissie. Hier waren voor 6 van de 8 opleidingen geen opvallende activiteiten waargenomen. De planning was uitvoerbaar en haalbaar, daarbij waren de bevindingen van de uitgevoerde toetscontroles positief met voor sommige toetsen aandachtspunten.

Voor 2 opleidingen (IPO en MTG) waren er wel zorgen met betrekking tot de uitvoering van het mandaat en de planning. De toetscommissie van de opleiding IPO bestond bij aanvang van het studiejaar uit 1 lid. De examencommissie, net als de bevindingen van een interne audit, vroeg ook aandacht voor borging en om een slag te maken in het achteraf borgen van toetsing. Richting het einde van het studiejaar is de toetscommissie IPO versterkt en is er een planning gemaakt voor de toetscontroles. Ook zijn aan de hand van nieuw ontwikkelde toetsborgingscheckformulieren toetsen achteraf gecontroleerd.

De toetscommissie van de opleiding MTG was bij aanvang van het studiejaar op sterkte waarbij een plan was om nieuwe leden te werven en in te werken. In het eerste semester waren er weinig resultaten met betrekking tot toetscontroles. In het tweede semester is verbetering gekomen. Niet het hele jaarplan is uitgevoerd mede door een non-actieve voorzitter en vanwege een geplande curriculumvernieuwing. Met betrekking tot de opleidingen IPO en MTG zijn vanuit de examencommissie gesprekken gevoerd om de toetscommissie en de uitvoering van haar taken op orde te krijgen.

Ook heeft de examencommissie in het kader van uniformiseren, niet alleen op haar eigen initiatief, maar mede op het verzoek van de toetscommissies een nieuw instituutsbreed geldend toetscheckformulier ontwikkeld in samenwerking met een collega vanuit Onderwijs Kwaliteit en Personeel (OKP), die eind van het studiejaar 2022-2023 in gebruik is genomen.

Hieronder de beknopte samenvatting met meer detail over uitgevoerde activiteiten per opleiding:

Automotive (ATE):

De toetscommissie van de opleiding ATE bestond uit 2 leden die beiden SKE dan wel BKE gecertificeerd zijn. De voorzitter heeft in het kader van het uitrollen van programmatisch toetsen binnen de opleiding deelgenomen aan het landelijk netwerk programmatisch toetsen met als doel de opgedane kennis te delen binnen de organisatie en toe te passen binnen de opleiding.

De constatering van de examencommissie en het AMC is dat de toetscommissie nu ook zorgtaken heeft met betrekking tot de toetsing. Dit betreft een overgangperiode van oude stijl toetsen naar het programmatisch toetsen omdat veel van de tools rondom zorgdragen van goede toetsing opnieuw ontwikkeld dienen te worden waarbij de expertise van de toetscommissie in een relatief klein team onontbeerlijk is. De verwachting is dat wanneer de tools klaar zijn, de focus op borging komt te liggen. Het programmatisch toetsen vergt ook een andere aanpak van borging, hierin heeft de toetscommissie ook ondersteuning gekregen van een toetsexpert van de afdeling OKP en volgt de voorzitter de actualiteiten (ook op gebied van borging) via Landelijk Leernetwerk Programmatisch Toetsen. Hierbij is uiteindelijk een holistische benadering gebruikt waarbij onder andere gekeken is naar transparantie, inzichtelijkheid, communicatie richting studenten (en docenten), de constructieve alignment en de uitkomsten. Dit was voor de gecontroleerde cursussen op orde. Volgens planning heeft de toetscommissie 3 kennistoetsen in jaar 1 en 2 gecheckt en 3 datapunten in jaar 1.

Op basis van het jaarverslag, de stappen die de toetscommissie en opleiding zetten met betrekking tot toetsen, professionalisering rondom nieuwe toetsvormen en de evaluatie hiervan, is het oordeel vanuit de examencommissie dat de toetsing op orde is bij de opleiding ATE.

Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek (BML):

De toetscommissie van de opleiding BML bestond uit 3 leden (allen tenminste BKE gecertificeerd). De opleiding heeft afgelopen jaar een visitatie gehad ten behoeve van de accreditatie. Het oordeel vanuit de visitatie is dat de opleiding voldoet met betrekking tot standaard 3.

De toetscommissie heeft in studiejaar 2022-2023 het toetsborgingsplan geheel kunnen uitvoeren, zijnde 13 toetsen inclusief afstuderen, hiervan zijn 10 toetsen achteraf gecontroleerd. De bevindingen waren dat over het algemeen de toetsen voldeden aan de gecontroleerde kwaliteitseisen. Aandachtspunten die eventueel achteraf naar voren kwamen bij de toetscommissie waren ook door betrokken docenten naar voren gebracht naar aanleiding van de evaluatie. Adviezen naar aanleiding van aandachtspunten zijn teruggekoppeld aan de cursushouders die dit verder oppakken. Terugkoppeling richting de examencommissie geschiedt door borgingsgesprekken en het jaarverslag.

Door de gehanteerde PDCA-cyclus, de gesprekken met de toetscommissie, resultaten vanuit het jaarverslag en de visitatie is het oordeel van de examencommissie dat de toetsing op orde is bij de opleiding BML.

Chemie (CHM):

De toetscommissie van de opleiding CHM bestond uit 3 leden (allen tenminste BKE gecertificeerd). De opleiding heeft afgelopen jaar een visitatie gehad ten behoeve van de accreditatie. Het oordeel vanuit de visitatie is dat de opleiding voldoet met betrekking tot standaard 3. Het doel om de PDCA-cyclus te optimaliseren is niet gelukt, wel is er overleg geweest met de toetscommissie van de opleiding BML met betrekking tot de werkwijze van de PDCA-cyclus. Deze werkwijze gaat de opleiding komend studiejaar adopteren en implementeren.

Er zijn in totaal 17 toetsen gecontroleerd waarvan 15 toetsen achteraf. De toetscommissie concludeert dat de gecontroleerde toetsen vanuit het jaarplan van voldoende kwaliteit waren. Er waren enkele aandachtspunten met betrekking tot de toetsing van enkele cursussen. Deze zijn besproken met de cursushouders en hier is actie op ondernomen. Adviezen naar aanleiding van aandachtspunten zijn teruggekoppeld aan de cursushouders die dit verder oppakken. Terugkoppeling richting examencommissie geschiedt door borgingsgesprekken en het jaarverslag.

Ondanks dat de optimalisatie met betrekking tot de PDCA-cyclus niet gelukt is, heeft de examencommissie het vertrouwen, ook vanuit de gesprekken, dat dit komend studiejaar wel gaat lukken. Vanuit de gesprekken, de visitatie en het jaarverslag is het oordeel van de examencommissie dat de toetsing op orde is bij de opleiding CHM.

Elektrotechniek (ELE):

De toetscommissie van de opleiding ELE bestond gedurende het studiejaar 2022-2023 uit een voorzitter en 4 leden (allen BKE gecertificeerd).

Er zijn 9 cursussen achteraf volgens planning gecontroleerd, inclusief de steekproef afstuderen. Bij alle cursuschecks hadden de op- en aanmerkingen betrekking op details in de toetsing en duidelijkheid van de toetsing en hertoetsing in de cursushandleiding. Uit de meest recente semesterevaluaties onder studenten werden ook de evaluaties van de (voorbereiding op de) toetsing per cursus meegenomen. De toetscommissie concludeert dat de toetsing valide en betrouwbaar is.

Er heeft een kalibratiesessie voor stage en afstuderen plaatsgevonden. De focus in deze sessie lag op het invullen van de beoordelingsformulieren. Het team is tot de conclusie gekomen dat de beoordelingsteksten in grote lijnen in orde zijn, maar dat de bewoording niet altijd even goed overeenkomt met de cijferindicatoren. Het team heeft inzicht gekregen in het belang van de beoordelingsteksten en is zich hiervan beter bewust. Ook is naar aanleiding van deze sessie een commissie bezig met het ontwikkelen van een aangepaste beoordelingsrubric. Het mandaat is uitvoerbaar, enkele her-checks moeten nog plaatsvinden. De examencommissie is tevreden over de uitvoering van de jaarplanning 2022-2023.

Industrieel Product Ontwerpen (IPO):

De toetscommissie van de opleiding IPO bestond uit 2 leden (beiden BKE gecertificeerd). Gedurende het collegejaar is vanuit de examencommissie zorgen geuit over de samenstelling van de toetscommissie (de toetscommissie bestond bij aanvang uit 1 lid) en de werkwijze van de toetscommissie (met betrekking tot gebrek aan achteraf uitvoeren van toetscontroles). Hierop is een nieuw lid bij de toetscommissie betrokken en is er een vierjarenplanning opgesteld. Ook is aan de hand van het nieuw ontwikkelde toetscheckformulier overgegaan op het ook achteraf controleren van toetsen. Er zijn uiteindelijk 18 toetsen gecontroleerd waarvan 9 toetsen achteraf. Wel wordt aangegeven dat de tijdsbesteding die nodig is meer is geweest dan vastgelegd in het PTD. De opleiding heeft al een structuur waarin de bevindingen van de toetscommissie meegenomen kunnen worden om verbeterpunten door te voeren. De toetscommissie ziet wel een aandachtspunt in het objectief kunnen borgen van toetsing omdat vanwege de opzet van toetsing, de weinige toetsen en de groei van de opleiding ieder teamlid vaak nauw betrokken is bij de toetsing.

De toetscommissie heeft in relatief korte tijd een aantal stappen gezet wat de examencommissie vertrouwen geeft in de vervolgstappen, namelijk dat de toetscommissie is uitgebreid, er achteraf wordt gecontroleerd en dat ook naar aanleiding van een interne audit in het studiejaar 2021-2022 kritisch wordt gekeken naar de zorg- en borgtaken rondom toetsing.

Mens en Techniek – Gezondheidszorg Technologie (MTG):

De toetscommissie van MTG bestond gedurende het studiejaar 2022-2023 uit een voorzitter, een lid en twee leden in opleiding. De laatste twee leden waren niet met tijd gefaciliteerd, nu het om een inwerktraject ging. De voorzitter heeft SKE afgerond en het andere lid de BKE.

Er zijn 7 cursussen achteraf volgens planning gecontroleerd. De toetsen van 5 cursussen waren volledig in orde op het vlak van validiteit, betrouwbaarheid, bruikbaarheid, transparantie en constructieve alignment. Eén cursus werd onvoldoende bevonden op het vlak van transparantie, omdat de beoordelingsformulieren op de processtappen niet consistent waren ingevuld. Bij het afstuderen viel bij het reguliere afstuderen op dat het cijfergemiddelde hoger was dan de afstudeerzittingen een halfjaar eerder, wat wellicht te verklaren is vanuit het feit dat deze studenten nominaal studeerden. Verder heeft de toetscommissie op verzoek van de examencommissie 4 toetsen uit jaar 1 die in 2021-2022 niet aangeleverd waren alsnog gecontroleerd. Ook is het afstuderen steekproefsgewijs gecontroleerd door te kijken naar de beoordelingsformulieren. De toetscommissieleden zijn daarnaast aanwezig geweest bij de kalibratiesessies voor de assessments.

Voor het studiejaar 2023-2024 is de verwachting dat de bezetting van de toetscommissie geheel vernieuwd zal worden, ook zal een nieuw curriculum gebaseerd op het concept van programmatisch toetsen van start gaan. Er zal een plan moeten komen zodat deze nieuwe leden ingewerkt worden en ondersteuning krijgen.

Het mandaat zou uitvoerbaar zijn wanneer de bezetting van de toetscommissie volledig is en er voldoende afstemming is. Dit jaar zijn vanwege onderbezetting een aantal besluiten genomen ten aanzien van het mandaat met als doel de checks werkbaar te houden. De examencommissie is tevreden over de uitvoering van de jaarplanning 2022-2023.

Technische Bedrijfskunde (TB):

De toetscommissie van TB bestond gedurende het studiejaar 2022-2023 uit een voorzitter en 5 leden. De voorzitter en een lid hebben de SKE afgerond, drie leden de BKE en één lid is bezig met de BKE.

Voor het studiejaar 2022-2023 stonden 9 controles gepland in de jaarplanning. 3 controles zijn niet uitgevoerd vanwege persoonlijke omstandigheden van een aantal leden en door de voorzitter zijn rol

als coördinator doorontwikkeling toetsing, waardoor deze minder beschikbaar is geweest. 6 toetsen zijn achteraf gecontroleerd. Bij 4 cursussen was de toetsing in orde, dit was op het vlak van validiteit, betrouwbaarheid, bruikbaarheid, transparantie en constructive alignment. Voor één cursus werd de transparantie als onvoldoende beoordeeld vanwege het mondeling delen van feedback. Voor een andere cursus werd voor de herkansing van het assessment dezelfde vragenlijst gehanteerd als bij de eerste kans. De bevindingen zijn teruggekoppeld aan de cursushouders en de examencommissie. Kalibratie rond het afstuderen is gecoördineerd door de afstudeercoördinator in samenwerking met een collega van OKP.

De toetscommissie wil vanaf 2023-2024 de controles op een meer audit-achtige wijze insteken. De controles worden aan het begin van het collegejaar ingepland, waarbij zowel cursushouders als toetscommissieleden aan deelnemen. Na afloop wordt het toetscontroleformulier ingevuld en is de controle formeel afgerond. Op deze manier hoopt de toetscommissie nog beter de planning te kunnen uitvoeren en de discussie over toetskwaliteit in de commissie zelf naar een hoger niveau te brengen. Verder staat op de agenda een centraal beleid binnen de opleiding over holistische rubrics bij assessments in verband met transparantie.

Het mandaat is uitvoerbaar, mits er voldoende wordt gestuurd op voortgang. De activiteiten komen snel in de verdrukking door instituut- en opleidingsprocessen. Het advies voor de examencommissie is om vanaf het studiejaar 2023-2024 systematiek een kwartaalrapportage in te stellen.

De examencommissie is tevreden over de uitvoering van de jaarplanning van de toetscommissie van het studiejaar 2022-2023.

Werktuigbouwkunde (WTB):

De toetscommissie van WTB bestond gedurende het studiejaar 2022-2023 uit een voorzitter en 4 leden. De voorzitter heeft de SKE afgerond en de overige leden de BKE.

Voor de opleiding is er een vierjarenplanning alsmede een jaarplanning aanwezig. Van de 19 toetsen beschreven in de jaarplanning zijn 14 toetsen achteraf gecontroleerd. Commissieleden ervaren op sommige momenten hoge werkdruk waardoor tijdelijk de focus ligt op het primaire proces. Komend studiejaar worden werksessies gepland waarop gezamenlijk gewerkt wordt aan de toetscontroles, zodat alle geplande toetsen gecontroleerd kunnen worden. Van de 14 gecontroleerde toetsen was er 1 volledig in orde op het vlak van validiteit, betrouwbaarheid, bruikbaarheid, transparantie en constructive alignment. Voor 12 toetsen waren er kleine verbeterpunten ten aanzien van transparantie en het onderbouwen van de validiteit. De kleine verbeterpunten zijn teruggekoppeld aan de cursushouders. De toetsing van een cursus werd met betrekking tot documentatie en uitvoering onvoldoende bevonden. Dit is teruggekoppeld aan de cursushouders en komend cursusjaar wordt een verbeteringslag gemaakt waarbij toetsing wordt afgestemd op de doelgroep. Naast het beoordelen van toetsen heeft de toetscommissie meerdere kalibratiesessies georganiseerd op eindniveau. De toetscommissie gaat komend studiejaar graag gebruik maken van de door de examencommissie opgestelde uniforme toetschecklijst.

Adviezen met betrekking tot het afstuderen zijn opgepakt en hebben geresulteerd in heldere procedures en beoordeling van het afstuderen, meer onafhankelijkheid bij de examinatoren en externe validatie. De PDCA-cyclus wordt verder opgepakt.

Een terugkerend probleem van de afgelopen jaren is de facilitering en ontoereikende beschikbaarheid van computerlokalen. Dit geeft veel werkdruk voor de docent en verwarring voor studenten.

De toetscommissie merkt op dat de informatieverstrekking vanuit de examencommissie nog niet als optimaal wordt ervaren door de afwisseling van Teams en e-mail.

Het mandaat is grotendeels uitvoerbaar, toezien op toetsdatabanken en plagiaatcontroles is een bespreekpunt voor opzet van een goede werkwijze.

De examencommissie is tevreden over de uitvoering van de jaarplanning van de toetscommissie van het studiejaar 2022-2023.

De examencommissie vormt haar oordeel over tijdige en correcte uitvoering van de geplande activiteiten van de toetscommissies op basis van het uitgegeven mandaat. Per studiejaar zijn per semester gesprekken waar onder andere de jaarplanning en alle activiteiten worden besproken. Van al deze gesprekken worden notulen bijgehouden en de toetscommissies werken met een door de examencommissie vastgesteld uniform format betreffende hun jaarverslagen. De examencommissie is over het algemeen tevreden met het werk dat door de toetscommissies is verzet en hoopt dat dit wordt voortgezet. Wel ziet de examencommissie en de toetscommissies een rekenmodel voor bezetting en capaciteitsberekeningen van de toetscommissies graag aangeboden. Temeer nu het nog bij wijze van uitzondering kan voorkomen dat de toetscommissies door gebrek aan capaciteit, te weinig tijd of door voorrang van het primair proces enkele toetsen van de planning niet of niet tijdig gecontroleerd kunnen worden.

3.3. Bevindingen borging kwaliteit tentamens

Alle toetscommissies schrijven het jaarverslag volgens een door de examencommissie vastgesteld format, waardoor er consistentie is in de aangeleverde informatie. Daaronder zijn de bevindingen bij de toetscontroles die cijfermatig in een tabel zijn opgenomen en vervolgens in de tekst toegelicht. Voor meer gedetailleerde bevindingen van de toetscommissies verwijzen wij graag naar de jaarverslagen van de toetscommissies.

De toetscommissies hebben over het algemeen de aandachtspunten teruggekoppeld aan de betrokken docenten, cursushouders en examinatoren alsook aan alle opleidingsmanagers. De actie die hieruit voortvloeit ligt bij de betrokkenen (zorgen). Wel zijn sommige toetscommissies specifiek over hoe de PDCA-cyclus wordt doorgevoerd en daarmee hoe de terugkoppeling is richting de toetscommissies over de genomen stappen. Alle toetscommissies zien hier de meerwaarde van in. De toetscommissies waar dit minder consistent lijkt te gebeuren zijn bezig met een optimalisatiestap met name op het gebied van gestructureerd werken.

Wat in gesprekken tussen examencommissie en toetscommissie en jaarverslagen van de toetscommissies naar voren komt (ook in eerdere studiejaar) is dat bij opleidingen die digitaal toetsen er regelmatig voorvallen zijn die niet wenselijk zijn. Dit betreft veelal de logistiek rondom digitaal toetsen zoals bijvoorbeeld dat er onvoldoende plek is op de locatie waardoor uitgeweken wordt naar een tweede locatie, de ondersteuning ter plekke, het toetsklaar hebben gemaakt van de ruimte en computers. Bij digitale toetsen is ook een andere manier van surveilleren geadviseerd. Problemen rondom digitaal toetsen is vanuit de voorzitter van de examencommissie onder de aandacht gebracht bij het opleidingsmanagement. De zorgtaken liggen bij de opleidingen.

De examencommissie heeft op verzoek van de toetscommissies een algemeen toetscheckformulier voor verschillende toetsvormen ontwikkeld die eind 2022-2023 beschikbaar is gesteld. Alle toetscommissies hebben hun feedback gegeven op dit formulier en een aantal toetscommissies hebben kans gezien om er al mee te werken. De eerste bevindingen zijn positief. Het formulier wordt in 2023-2024 met de toetscommissies geëvalueerd.

De aandachtspunten per toetscommissie kunnen als volgt worden samengevat:

Opleiding	Aandachtspunt
Groep I	
BML	PDCA-cyclus vasthouden
CHM	PDCA-cyclus verder optimaliseren
Groep II	
ATE	tools ontwikkelen voor borging Programmatisch Toetsen en focus op borging
ELE	focus op borging rondom stage en afstuderen, betreffende toelichting beoordelingsrubric
WTB	optimalisatie van het werkproces naar een meer gezamenlijke samenwerking met betrekking tot toetscontroles
Groep III	
IPO	een wijze vinden waarop objectief geborgd kan worden, tevens aandacht voor vastleggen van bevindingen
MTG	bezetting van de toetscommissie is aandachtspunt en borgen van Programmatisch Toetsen
TB	optimalisatie van het werkproces met betrekking tot borgen van toetsing

Naar het managementteam zijn verschillende aandachtspunten rondom fraude, digitaal toetsen, de opkomst van AI en voorvallen rondom surveillanten gesignaleerd, alsook navolgbaarheid, vastlegging en gelijkheidsbeginsel bij toetsing. Naast alle jaarverslagen vanuit de toetscommissies zijn ook terugkoppelingsdocumenten naar alle opleidingen gestuurd met gedetailleerde bevindingen per opleiding, ook qua toetsing waarna opleidingen in de gelegenheid zijn gesteld om hierover in gesprek te gaan met betrekking tot welke acties zij hierop kunnen nemen in het kader van zorgen.

3.4. Plan en control cyclus EC-OM

De toetskwaliteit van de tentamens wordt tussen de examencommissie en het opleidingsmanagement op twee manieren geregeld: in de vorm van een schriftelijke rapportage maar ook mondeling via gesprekken. Schriftelijk wordt jaarlijks een terugkoppelingsdocument per opleiding opgesteld door en namens de examencommissie, welk document onder andere de activiteiten en bevindingen van de toetscommissies bevatten. In vervolg op deze rapportages nodigt de examencommissie de opleidingsmanager, voorzitter individuele toetscommissie en afstudeercoördinator uit voor een mondelinge toelichting.

Daarnaast wordt de voorzitter van de examencommissie 2x per jaar uitgenodigd voor een overleg van het management team (MT) waarbij de examencommissie agendapunten inbrengt uit het jaarverslag maar ook vanuit de toetscommissies. Ook is er maandelijks een overleg tussen de examencommissie en de directeur en variërend, doch minimaal 4 keer per jaar vinden individuele overleggen plaats tussen de examencommissie en de managers van iedere opleiding. Indien verbeteringen van de toetskwaliteit nodig zijn of indien er aandachtspunten zijn (op basis van de bevindingen van de toetsborgingscommissie) wordt dat bij deze bijeenkomsten behandeld. De examencommissie monitort in hoeverre de adviezen worden opgevolgd.

4. Borging gerealiseerde leerresultaten

4.1. Inrichting borging gerealiseerde leerresultaten

De examencommissie zet naast de stappen zoals in de hoofdstukken hiervoor beschreven om de kwaliteit van de leerresultaten te borgen, ook andere borgingschecks in. Bijvoorbeeld door examinatoren te benoemen op basis van een profiel, screenen van toetsen door de toetscommissies en adviseren rondom curricula van de opleidingen. Dit doet de examencommissie ook om de eindkwalificaties te borgen aan de hand van het document “verbeteren en verantwoorden van het afstuderen in het HBO 2.0”, zoals ook op HINT terug te vinden is.

Alle toetscommissies zijn gemandateerd om steekproefsgewijs inhoudelijke beoordelingen van afstudeerzittingen te evalueren en dit terug te koppelen aan de examencommissie. Uit de jaarverslagen van de toetscommissies en uit gesprekken is naar voren gekomen dat alle opleidingen dit volgens de beste bij hun opleiding passende inzichten en de daarvoor geldende maatstaven hebben gedaan.

In aanloop naar afstudeerzittingen worden bij zoveel mogelijk opleidingen de kalibratiesessies op eindniveau niet alleen door de toetscommissie en lid examencommissie van de betreffende opleiding, maar ook door een onafhankelijk examencommissielid bijgewoond om na te gaan hoe inhoudelijk en/of procedureel gekalibreerd wordt op eindtermen, met als doel om alle examinatoren tot eenzelfde oordeel te laten komen. De kalibraties zijn door de onafhankelijke examencommissieleden bijgewoond bij de opleidingen ATE, CHM, IPO, MTG, TB en WTB. Enkele opleidingen hadden meerdere kalibratiesessies op eindniveau (ATE, MTG, WTB) en er wordt steeds meer met assessments gewerkt gedurende de opleiding die opbouwend zijn naar eindniveau. Bij de kalibratiesessies zijn de afstudeercoördinatoren gevraagd inzichtelijk te maken voor de examencommissie of en wat in de notulen van de kalibratie staat en hoe de eventuele afwezige collega's op de hoogte worden gebracht van het daarbij besprokene.

Jaarlijks wordt per opleiding procedureel gekeken naar de afstudeerhandleiding en of dit overeenkomt met de beschrijving in de hogeschoolgids. De afstudeerhandleidingen zijn geëvalueerd aan de hand van 8 vragen/onderdelen uit het eerdergenoemde document “verbeteren en verantwoorden van het afstuderen in het HBO 2.0”, die te herleiden moeten zijn uit een afstudeerhandleiding. Dit betreft naast de goedkeuring van de afstudeeropdracht, de procedures van het afstudeertraject en eventuele herkansing, de toetsmatrijs, de cesuur en de beoordelingscriteria, ook de rol van de afstudeercommissie en hoe en of er invulling wordt gegeven aan “vreemde ogen dwingen”. Naar aanleiding van de evaluatie worden adviespunten met betrekking tot de handleiding, de afstudeerprocedure (op papier) en de omschrijving in de hogeschoolgids opgesteld. Er wordt gekeken naar de afstudeerhandleiding waarbij nagegaan wordt of de procedure van het afstuderen overeenkomt met wat er in het opleidings specifieke deel van de hogeschoolgids staat. Ook wordt nagegaan of de handleiding helder en transparant is en ook of het volledig is. Hierbij wordt gekeken naar de beoordelingsformulieren, de rubrics of er een procedure voor een herkansing is beschreven en hoe invulling wordt gegeven aan het vreemde ogen principe. De punten waarop gekeken wordt zijn afgeleid van het diagnostisch instrument kwaliteit afstuderen.

Steekproefsgewijs worden jaarlijks afstudeerzittingen van alle opleidingen geobserveerd door alle leden van de examencommissie. De leden wonen zowel in semester 1 als in semester 2 afstudeerzittingen bij en de examencommissie let ook op dat zowel de studenten bezocht worden die voor de eerste keer

afstuderen, als ook de herkansers. De leden bezoeken altijd afstudeerzittingen van andere opleidingen dan waaraan zij zelf zijn verbonden. De afstudeerzittingen worden geëvalueerd aan de hand van een digitaal evaluatieformulier (Microsoft Forms). De punten in het evaluatieformulier zijn wederom gebaseerd op het document “verbeteren en verantwoorden van het afstuderen in het HBO 2.0”. Er wordt onder andere gekeken in hoeverre de uitgevoerde procedure conform de beschreven procedure in de handleiding is, hoe de beoordeling van de examinatoren tot stand komt en wie daarbij betrokken zijn en welke instrumenten/formulieren hierbij gebruikt worden. De onderwerpen in het observatieformulier zijn eveneens afgeleid van het diagnostisch instrument kwaliteit afstuderen. Aan de hand van de steekproef per opleiding wordt een advies opgesteld, waarbij het eerder opgestelde advies aan de hand van de afstudeerhandleidingen wordt meegenomen. Het streven hier is per opleiding ongeveer 10% van de zittingen te dekken, gebaseerd op het aantal zittingen van het voorgaande collegejaar. Dit streven is in het collegejaar 2022-2023 ruim behaald, nu er 46 afstudeerzittingen zijn bijgewoond op basis van 416 in 2021-2022 uitgegeven bachelor getuigschriften.

Hieronder wordt een verdeling van het aantal door de examencommissie bezochte eindsittingen per opleiding in het studiejaar 2022-2023 uiteengezet:

Opleiding	Eindwerken + Handleiding	Kalibratiesessie Bijgewoond	Afstudeerzittingen Assessments	Terugkoppeling Bevindingen	Toelichtingsgesprek op bevindingen
ATE	Ja	Ja	5	Ja	Ja
BML	Ja	Nee	7	Ja	Nee
CHM	Ja	Ja	4	Ja	Nee
ELE	Ja	Nee	4	Ja	Nee
IPO	Ja	Ja	6	Ja	Ja
MTG	Ja	Ja	3	Ja	Nee
TB	Ja	Ja	8	Ja	Ja
WTB	Ja	Ja	9	Ja	Ja
TOTAAL	Alle opleidingen	75%	46	Alle opleidingen	50%

In deze tabel is verder aangegeven niet alleen of leden van de examencommissie kalibratiesessies hebben bijgewoond, maar ook of er schriftelijke terugkoppeling heeft plaats gevonden. Een toelichtingsgesprek wordt op verzoek van de opleiding georganiseerd of als de examencommissie zorgpunten heeft geconstateerd waar deze met de opleiding in gesprek wil gaan.

4.2. Bevindingen borging gerealiseerde leerresultaten

Hieronder worden de bevindingen van de examencommissie in het onderzoek naar de kwaliteit van de gerealiseerde leerresultaten in het studiejaar 2022-2023 opgesomd, inclusief een oordeel/kwalitatieve uitspraak over het niveau van de gerealiseerde leerresultaten:

Automotive (ATE):

De afstudeerhandleiding voor de opleiding ATE bevat de algemene zaken die van belang zijn voor het afstudeertraject van deze opleiding. De handleiding is erg studentgericht in de “je”-vorm geschreven. Er zijn bij het afstuderen echter ook vele andere belanghebbende betrokken. Er zijn 2 Go/No Go momenten gedefinieerd, waarvan 1 formatief. De procedure van de afstudeerzitting wordt niet in de afstudeerhandleiding beschreven.

De examencommissie heeft 5 afstudeerzittingen (voltijd) bijgewoond; geen van deze zittingen was een herkansing. Alle afstudeerzittingen waren fysiek op een hogeschoollocatie. Bij geen enkele geobserveerde zitting was een externe deskundige aanwezig. De procedure bij de afstudeerzittingen wordt conform de handleiding bondig uitgelegd. Mede op advies van de examencommissie in verband met een onafhankelijke procedure hanteert de opleiding een beleid waarbij beide examinatoren onafhankelijk waren, dit is nog niet aangepast in de handleiding. De examinatoren vullen vooraf onafhankelijk van elkaar het beoordelingsformulier in. Daarna worden de punten besproken waar afwijkingen zijn geconstateerd om tot een gemeenschappelijk oordeel te komen. Op basis van de observaties is de examencommissie van mening dat de beoordelingen weloverwogen tot stand zijn gekomen.

Oordeel: het eindniveau voldoet, de borging van de genoemde screenings is voldoende en de beoogde eindkwalificaties worden behaald.

Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek (BML):

De afstudeerhandleiding van de opleiding BML bevat de meest essentiële informatie rond het afstuderen. Het afstuderen bij deze opleiding bestrijkt een heel studiejaar en is 60 ECTS. Volgens de handleiding is 1 van de examinatoren onafhankelijk, maar de andere examinator maakt wel deel uit van hetzelfde leerteam waarbij ook de afstudeerder betrokken is. Volgens de handleiding hebben de examinatoren slechts 15 minuten tijd om tot een oordeel te komen.

De examencommissie heeft 7 afstudeerzittingen bijgewoond; geen van deze zittingen was een herkansing. Alle afstudeerzittingen waren fysiek op een hogeschoollocatie. Bij alle sessies werd de student (en andere betrokkenen) geïnformeerd dat geluidsopnamen gemaakt worden. De procedure bij de afstudeerzitting is conform de handleiding, al dient daar wel bij te worden aangetekend dat deze heel beknopt beschreven is. Bij elke zitting is een van de examinatoren onafhankelijk en niet bij het afstudeertraject van de student betrokken geweest. Bij meerdere zittingen is er sprake van een verdeling van de competenties onder de twee examinatoren. De mogelijke cijfers (O/V/G/U) op de vijf competenties zijn vrij abstract gedefinieerd, die daardoor mogelijk wat subjectief geïnterpreteerd kunnen worden, maar geven desondanks voldoende houvast om tot het oordeel voldoende/onvoldoende te komen. Op basis van de observaties is de examencommissie van mening dat de beoordelingen weloverwogen tot stand zijn gekomen.

Oordeel: het eindniveau voldoet, de borging van de genoemde screenings is voldoende en de beoogde eindkwalificaties worden behaald.

Chemie (CHM):

Bij Chemie worden twee cursussen getoetst op eindniveau: Professionele ontwikkeling en identiteit 4 en de afstudeeropdracht. De afstudeerhandleiding, samen met vijftal bijlagen, beschrijft het afstudeertraject en de beoordeling. Het eindcijfer wordt bepaald uit de beoordeling van drie afzonderlijke onderdelen, afstudeerstage, verdediging en de scriptie. Hierbij lijken sommige aspecten meermaals beoordeeld te worden.

De examencommissie heeft 4 afstudeerzittingen (voltijd) bijgewoond, geen van deze zittingen was een herkansing. Alle afstudeerzittingen waren fysiek op een hogeschoollocatie. De procedure bij de afstudeerzittingen was conform de handleiding en communicatie bij de uitnodiging. Van de 2 examinatoren is er 1 examinator onafhankelijk. Vooraf was gekeken naar het afstudeerverslag. Er is voor ieder onderdeel van de zitting een rubric aanwezig. Uit de wijze waarop rubrics toegepast worden om tot een beoordeling te komen, blijkt dat de examinatoren gekalibreerd zijn. Het eindoordeel is

herleidbaar. Wel lijken de verschillende rubrics te overlappen, waarbij het advies naar de opleiding is om te voorkomen dat er dubbel beoordeeld wordt.

Opvallend was dat bij 3 zittingen het afstudeerverslag onvoldoende was. Omdat het kleine aanpassingen betrof en er geen belemmering was voor de zittingen, zijn de zittingen wel doorgegaan. In de handleiding komt dit naar voren als scenario 1 waarbij het verslag niet voldoende is maar wel verdedigbaar. Bij de terugkoppeling is aangegeven dat er nog geen volledige beoordeling gegeven kon worden. Wel is aangegeven waar het cijfer naar toe gaat wanneer de aanpassingen aan het verslag gemaakt zijn. De vraag is of de delen waar nu het verslag onvoldoende op scoort uitgevraagd kunnen worden in het gesprek zodat er direct een cijfer gegeven kan worden in plaats dat eerst nog een correctie gedaan moet worden en het daarmee een herkansing wordt. Of dat een voldoende voor het verslag voorwaardelijk is om op zitting te mogen. Het terugkerende advies van de examencommissie is waar mogelijk de beoordeling van het afstuderen bij de opleiding Chemie te vereenvoudigen. Op basis van de observaties is de examencommissie van mening dat de beoordelingen weloverwogen tot stand zijn gekomen.

Oordeel: het eindniveau voldoet, de borging van de genoemde screenings is voldoende en de beoogde eindkwalificaties worden behaald.

Elektrotechniek (ELE):

De afstudeerhandleiding geeft een complete en overzichtelijke indruk. Door inzet van de wiki-pagina is een deel van de informatie niet in de handleiding opgenomen maar is desondanks goed vindbaar en herleidbaar. Volgens de handleiding wordt er altijd met twee onafhankelijke examinatoren gewerkt; bij een herkansing sluit een derde examiner aan voor een doorslaggevende stem bij een mogelijke patstelling.

De examencommissie heeft 4 afstudeerzittingen bijgewoond, waarvan bij 2 het een herkansing betrof. Alle afstudeerzittingen waren fysiek op een hogeschoollocatie. In de handleiding lijkt het of de afstudeerder een keuze heeft tussen een afstudeerzitting fysiek of online, hierbij is het advies om afstudeerzittingen fysiek te doen. Bij alle bezochte afstudeerzittingen waren externe deskundigen aanwezig. De procedure wordt gevolgd, echter een enkele keer wordt dit summier uitgelegd.

Er wordt aan de hand van rubrics zorgvuldig gekomen tot een eindoordeel met 2 examinatoren en in geval van een herkansing is er een derde examiner. Beide examinatoren zijn onafhankelijk. De totstandkoming van het eindoordeel is herleidbaar. Bij 1 zitting liet de externe deskundige duidelijk zijn mening horen en werd er in eerste instantie afgeweken van de procedure met betrekking tot het geven van een cijfer. Dit werd tijdens de beoordeling gecorrigeerd, heeft geen consequenties voor de student gehad, is aan de opleiding teruggekoppeld en is als incident op te vatten. Op basis van de observaties is de examencommissie van mening dat de beoordelingen weloverwogen tot stand zijn gekomen.

Oordeel: het eindniveau voldoet, de borging van de genoemde screenings is voldoende en de beoogde eindkwalificaties worden behaald.

Industrieel Product Ontwerpen (IPO):

De afstudeerhandleiding geeft een goed globaal overzicht van alle aspecten van het afstuderen voor alle betrokkenen. De opleiding werkt altijd met twee onafhankelijke beoordelaars. Het protocol van de zitting is in veel detail in de handleiding beschreven. De beschrijving van het herkansingstraject laat wat vragen open: er staat dat de examinatoren een concept-herkansingsopdracht definiëren. Het is voor de examencommissie niet duidelijk wie deze opdracht bepaalt als het rapport niet ontvankelijk is verklaard. Ook is het niet duidelijk of het dan alleen gaat om reparaties van de competenties die onvoldoende waren bevonden of dat het als geheel opnieuw wordt beoordeeld, met tenslotte de vraag wie de examinatoren van de herkansingszitting zijn en of dit dezelfde examinatoren zijn als bij de eerste kans

als deze heeft plaatsgevonden. Een van de bijlage geeft een flowdiagram van de afstudeerprocedures weer. De examencommissie vindt dat het heel zinvol is dat deze toegevoegd is. Het schema kan echter als druk worden ervaren mede doordat het niet erg goed leesbaar is.

De examencommissie heeft 6 afstudeerzittingen bijgewoond; geen van de zittingen betrof een herkansing. Alle afstudeerzittingen waren fysiek op een hogeschoollocatie. Beide examinatoren zijn onafhankelijk en vullen beiden onafhankelijk van elkaar het beoordelingsformulier in. Bij alle bezochte afstudeerzittingen was ook de bedrijfsbegeleider aanwezig. Bij een zitting stelde een van de examinatoren een cijfer van onvoldoende naar voldoende bij, maar op basis waarvan dit gebeurde was voor het aanwezige examencommissielid niet helemaal duidelijk. Het beoordelingsformulier en de rubric geven voldoende steun om tot een oordeel te komen. Juist bij een hoofdzakelijke holistische beoordeling zijn regelmatige en uitgebreide kalibratiesessies van de teamleden essentieel. Op basis van de observaties is de examencommissie van mening dat de beoordelingen weloverwogen tot stand zijn gekomen.

Oordeel: het eindniveau voldoet, de borging van de genoemde screenings is voldoende en de beoogde eindkwalificaties worden behaald.

Mens en Techniek Gezondheidszorgtechnologie (MTG):

De afstudeerhandleiding van deze opleiding bevat de belangrijkste zaken van het afstuderen. Naast deze handleiding zijn er nog een groot aantal ondersteunende documenten. Zo staat de beoordeling van het afstuderen beschreven in het CA5 beoordelingsformulier. Uit dit formulier ontstaat het beeld dat voor de opleiding vooral de bewijsvoering van belang is. Beide examinatoren zijn onafhankelijk, dit zou echter wat explicieter uit de afstudeerhandleiding naar voren kunnen komen.

De examencommissie heeft 3 afstudeerzittingen (voltijd) bijgewoond waarvan 1 zitting een herkansing was. (De EC had graag nog een vierde afstudeerzitting bezocht, maar omdat de aanmelding van het examencommissielid op korte termijn plaatsvond, gaf de afstudeercoördinator aan het in het belang van de student beter te vinden als de zitting niet geobserveerd werd.) Alle afstudeerzittingen waren fysiek op een hogeschoollocatie. Bij alle zittingen is goed en navolgbaar uiteengezet hoe de procedure loopt. In deze procedure geeft de student eerst een korte presentatie. Vervolgens gaan de examinatoren het professionaliseringsdossier van de student lezen, waar ze 90 minuten de tijd voor hebben. Daarna vindt er weer met de student een vragensessie plaats. Het beoordelingsproces is voor de examencommissie goed navolgbaar.

Deze opleiding heeft een groot aantal aanvullende documenten die samen het gehele afstuderen en de beoordeling beschrijven. Een advies is derhalve om deze documenten samen te voegen of in ieder geval alle op 1 centrale plaats te verzamelen. Op basis van de observaties is de examencommissie van mening dat de beoordelingen weloverwogen tot stand zijn gekomen.

Oordeel: het eindniveau voldoet, de borging van de genoemde screenings is voldoende en de beoogde eindkwalificaties worden behaald.

Technische Bedrijfskunde (TB):

De opleiding Technische Bedrijfskunde biedt het afstudeertraject in vol- en deeltijd aan. Voor beide varianten zijn afzonderlijke afstudeerhandleidingen beschikbaar, al lijken deze maar zeer weinig van elkaar te verschillen. In deze handleidingen komen alle belangrijke aspecten van het afstuderen aanbod en bevatten de benodigde documenten.

De examencommissie heeft 8 afstudeerzittingen (6 voltijd, 2 deeltijd) bijgewoond, geen van deze zittingen was een herkansing. Alle afstudeerzittingen waren fysiek op een hogeschoollocatie. Bij alle bezochte afstudeerzittingen waren externe deskundigen aanwezig die tevens examinator waren

(extern). Het vreemde ogen principe is hier vormgegeven door externe examinatoren uit het (voormalig) werkveld erbij te betrekken waardoor bij iedere zitting een extern deskundige aanwezig is.

Om de afstudeerzitting te kunnen doen dient het verslag ontvankelijk te zijn. Nu sturen de ontvankelijkheidseisen ook op inhoudelijke aspecten van het verslag en wordt de ontvankelijkheid in beginsel door 1 examinator gedaan. Het advies hier is om de ontvankelijkheidseisen kritisch te evalueren en de ontvankelijkheidscontrole door 2 examinatoren uit te laten voeren.

De procedures van de zittingen werden gevolgd conform beschreven in de handleiding. Het beoordelingsmodel is helder waarbij de drie examinatoren (2 intern en 1 extern) onafhankelijk het formulier invullen en vervolgens gezamenlijk tot een eindoordeel komen. Op een geval na van de beoordelingsprocedures is duidelijk hoe het cijfer tot stand is gekomen. Een enkele keer is niet duidelijk waarom tot een bepaald cijfer is gekomen, echter dat kan aan digitale invulling tevens samenvoeging van de formulieren liggen. Op basis van de observaties is de examencommissie van mening dat de beoordelingen weloverwogen tot stand zijn gekomen voor beide opleidingsvarianten.

Oordeel: het eindniveau voldoet, de borging van de genoemde screenings is voldoende en de beoogde eindkwalificaties worden behaald.

Werktuigbouw (WTB):

Bij werktuigbouwkunde worden twee cursussen op eindniveau getoetst: Professionele Identiteit Werktuigbouwkunde en het Afstuderen. De afstudeerhandleiding geeft een volledige beschrijving van het afstuderen binnen deze opleiding.

De examencommissie heeft 9 afstudeerzittingen (voltijd) bijgewoond, waarvan bij 2 zittingen het een herkansing betrof. Alle afstudeerzittingen waren fysiek op een hogeschoollocatie. Bij 1 bezochte afstudeerzitting was een extern deskundige aanwezig. Wel heeft de opleiding aangetoond, dat er bij meer dan 40% van de zittingen externe deskundigen hebben deelgenomen voor eventueel advies ook rondom procedure.

De procedure wordt conform de afstudeerhandleiding gevolgd. In de afstudeerhandleiding mag duidelijker het proces van beoordelen worden beschreven en daarmee wanneer een afstudeerder wel of niet op zitting mag komen. Er wordt eensgezind tot een beoordeling gekomen waaruit blijkt dat de examinatoren goed gekalibreerd zijn. De rubric van de eindbeoordeling heeft criteria van een 5,5 en 10 waardoor de herleidbaarheid van tussenliggende cijfers sterk bepaald wordt door de kwaliteit van de toelichting, die overigens voor de bezochte zittingen voldoende herleidbaar was.

Omdat van de 2 examinatoren er 1 betrokken is geweest bij de begeleiding ziet de examencommissie graag meer geëxpliciteerd in de handleiding dat de eerste examinator onafhankelijk is en nergens bij betrokken mag zijn geweest met betrekking tot het afstudeerproces voorafgaand aan de zitting.

Bij 1 zitting was de bedrijfsbegeleider niet aanwezig, het formulier was wel ingevuld. De procedures omtrent het invullen van formulier Beoordeling Vooraf Afstudeerstage zijn niet expliciet beschreven in de afstudeerhandleiding. Op basis van de observaties is de examencommissie van mening dat de beoordelingen weloverwogen tot stand zijn gekomen.

Oordeel: het eindniveau voldoet, de borging van de genoemde screenings is voldoende en de beoogde eindkwalificaties worden behaald.

Accreditaties en interne audits:

In studiejaar 2022-2023 zijn er 2 opleidingen (BML en CHM) gevisiteerd ten behoeve van de accreditatie en er is een tussentijdse interne audit vanuit een interne organisatie: het Bureau Auditing, Monitoring en Control (AMC) geweest bij de opleiding ATE.

Uit de visitatie van CHM kwam naar voren dat de opleiding voldoet aan standaard 4, de conclusie van de commissie was dat de eindwerken de beoogde leerresultaten op bachelorniveau ruim behalen.

Uit de visitatie van BML komt naar voren dat de opleiding voldoet aan standaard 4. Het auditpanel constateerde dat de studentproducten over het algemeen op een hoog hbo-bachelorniveau liggen. De beoordeling werd als adequaat beschouwd. Ook was het panel erg tevreden over de opzet van het afstuderen, waarmee BML landelijk een voorbeeld is. Bij de visitatie bleek dat door BML studenten vaak opwindende afstudeerproducten worden geproduceerd die erg actueel zijn voor wat betreft ontwikkelingen in het vakgebied.

De tussentijdse audit van het AMC bij de opleiding ATE laat zien dat de opleiding voldoet aan standaard 4. Wel wordt aangegeven de beoordeling volgens de nieuwe rubric te monitoren en indien nodig aan te passen. Dit omdat de nieuwe rubric zo is opgesteld dat meerdere criteria zijn opgenomen per beoordelingscategorie waarvan de verwachting is dat dit lastiger is voor examinatoren.

Een zevental opleidingen (ATE, BML, CHM, ELE, MTG, TB, WTB) geven expliciet aan hoe invulling wordt gegeven aan het vreemde ogen principe in de handleiding. Echter is bij de steekproef van bijwonen van afstudeerzittingen niet voor alle opleidingen waargenomen dat er ook 'vreemde ogen' aanwezig waren. Bij 2 opleidingen (ELE en TB) waren bij alle zittingen die zijn bijgewoond externen aanwezig in de vorm van extern deskundigen (ELE) dan wel externe examinatoren (TB). Bij CHM en WTB is waargenomen dat een extern deskundige aanwezig was (vertegenwoordiger van een andere hogeschool of een andere expert dan eigen bedrijfsbegeleider). WTB heeft dit mede op advies van de examencommissie opgepakt. Bij 6 (ATE, BML, CHM, ELE, MTG, WTB) van de 8 opleidingen is aangegeven dat de extern deskundige een adviserende rol heeft.

Opleiding	Externe deskundige (advies)	Externe examinator (beoordelen)	Werkveld/ hogescholen
ATE	X	-	-
BML	X	-	-
CHM	X	-	X
ELE	X	-	X
IPO	-	-	-
MTG	X	-	-
TB	-	X	X
WTB	X	-	X

4.3. Uitgebrachte adviezen en opvolging

Naast de hierboven benoemde aanbevelingen, worden de bevindingen van de afstudeerhandleidingen, observaties van afstudeerzittingen en eventueel bijwonen van kalibraties samengevat in een terugkoppelingsdocument waarbij ook aanbevelingen worden gegeven. Verder wordt gekeken in hoeverre adviezen van de examencommissie uit het verleden door de opleidingen is omgezet. Dit document wordt teruggekoppeld aan in ieder geval de opleidingsmanager, afstudeercoördinator, voorzitter toetscommissie en lid examencommissie. Op basis van het terugkoppelingsdocument kan het gesprek worden aangegaan, waarbij de examencommissie aanvullende toelichting kan geven op het terugkoppelingsdocument en de gegeven adviezen.

Een van de grotere adviezen (relatief veel impact) die de examencommissie eerder heeft gegeven is om met 2 onafhankelijke beoordelaars te werken daar waar dit nog niet overal is gerealiseerd. Hier ziet de examencommissie dat sommige opleidingen dit opvolgen maar andere opleidingen nog wat huiverig kunnen zijn (ook in verband met bezetting) maar het wel willen proberen, bijvoorbeeld in de vorm van een pilot. Ook zijn er opleidingen die nu een onafhankelijke examinerator hebben die hun procedures zo willen inrichten dat onafhankelijkheid van de beoordeling sterker wordt.

Een ander belangrijk advies aan sommige opleidingen is gestructureerd externe validatie in het afstudeerproces inbouwen en de bevindingen aantoonbaar maken.

Adviezen waarbij de impact op het proces lager is, bijvoorbeeld met betrekking tot transparantie en duidelijkheid in de afstudeerhandleidingen, worden veelal direct opgepakt.

5. Borging examens en diplomering

5.1. Examens en diplomering

De examencommissie wordt door de opleidingen overtuigd dat toetsplannen, toetsprogramma's en toetsbeleid corresponderen met de opgestelde opleidingseisen door een combinatie van een aantal factoren. Om te beginnen met borging eindniveau in relatie tot de borgingsgesprekken met de toetscommissies. De meeste opleidingen maken dit inzichtelijk door hun onderwijs en toetsing af te leiden van het eindniveau. Dit is veelal herleidbaar tot de toetsplannen van de opleidingen. Het gaat om 'constructive alignment' over het hele curriculum en een keuze voor een bepaalde opbouw van het curriculum. Alle opleidingen hebben naast een toetscommissie ook een curriculumcommissie om hun opleidingsopbouw te bewaken. De opleidingen sparren met een werkveldcommissie, waar het curriculum wordt besproken met vertegenwoordigers uit het werkveld. De opleidingen doen vaak mee aan landelijk overleg bij hun vakgebieden en hebben zo contact met hun zusteropleidingen binnen Nederland. Dat experts uit het werkveld afstudeerzittingen bijwonen, draagt niet alleen bij aan het niveau en richting van een opleiding en dat dit voldoende is voor het werkveld, maar zorgt meteen ook voor 'vreemde ogen'. Steeds meer opleidingen nemen 'externe validatie' erg serieus mede na aansporen van de examencommissie. Zo wordt het afstuderen een meesterproef bij de opleidingen waar competentiegericht getoetst wordt aan de hand van een drietal niveaus en gedurende de opleiding wordt gewerkt van beginniveau naar eindniveau.

De examencommissie stelt op objectieve en deskundige wijze vast of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling (OER) stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een diploma. Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt, nadat het instellingsbestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen voor de afgifte is voldaan. Administratief wordt namens de examencommissie nagegaan of de gegevens op de getuigschriften overeenkomstig art. 7.11 lid 2 sub a t/m sub f WHW vermeld staan. Nadat de examencommissie hiervan periodiek terugkoppeling krijgt, wordt aan het instellingsbestuur gevraagd om de gegevens eveneens periodiek te controleren.

Via Osiris Student kan student een diploma-aanvraag indienen. Er moet voor zowel het propedeuse-getuigschrift als het bachelor-getuigschrift een aanvraag ingediend worden.

De examencommissie komt minimaal één keer per maand, op de laatste donderdag van elke maand bijeen (uitgezonderd de vakantieperiode) om te bepalen welke (eind)examenkandidaten het afsluitend of propedeutische examen met goed gevolg hebben afgelegd. Alleen studenten die blijkens Osiris aan alle eisen hebben voldaan en een aanvraag hebben ingediend komen op een lijst, samengesteld door het bedrijfsbureau. Alle aanvragen voor getuigschriften worden besproken tijdens de diplomavergadering van de examencommissie. Het is vastgesteld dat de datum van diplomering de datum is waarop de examencommissie vergadert en dat zij tijdens deze vergadering bepaalt dat de student is geslaagd. Er wordt door de examencommissie per student gekeken of deze aan alle voorwaarden voldoet om het getuigschrift te ontvangen en gaat ook na of er sprake is van cum laude of summa cum laude. Ook voor de propedeusediploma's wordt dit nagegaan. Alle studenten worden individueel gecontroleerd, er is geen sprake van steekproefsgewijs controleren. Wanneer een student geslaagd is verklaard door de examencommissie, wordt dit doorgegeven aan het bedrijfsbureau. Het bedrijfsbureau controleert alles nogmaals en print vervolgens alle getuigschriften en bijlagen. Deze worden door de voorzitter van een handtekening voorzien. Van deze originele getuigschriften (voorkant) worden kopieën gemaakt. Archivering gebeurt door Studenten Service Center HR breed. Bij het uitreiken van het getuigschrift wordt aan student gevraagd een geldig identiteitsbewijs te tonen. Student ondertekent naast het origineel, een kopie van het getuigschrift, dit is ter administratie van de examencommissie en het bedrijfsbureau. De opleidingen verzorgen hun eigen diploma-uitreikingen in aanwezigheid van een examencommissielid.

Als aanbeveling uit het Onderzoeksrapport 2021-2022 zal de examencommissie inzake de juistheid van de informatie van het getuigschrift zich meer concentreren op om periodiek in gesprek te gaan met de opleidingen, om na te gaan hoe zij de correcte opleidingsgegevens op het getuigschrift en supplement verzorgen en tevens om meer steekproeven en periodieke controle van de formats met de officiële opleidingsgegevens uit te voeren om zo te borgen dat alle informatie op de getuigschriften kloppend is.

5.2. Verstrekte getuigschriften

In het studiejaar 2022-2023 zijn 567 getuigschriften voor de propedeuse en 489 getuigschriften voor de bachelor verstrekt. Per opleiding hebben de opleidingen de volgende aantal getuigschriften voor de bachelor uitgegeven:

- Automotive 51 (was 30);
- Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek 99 (was 75);
- Chemie 39 (was 36);
- Electrotechniek 36 (was 41);
- Industrieel Product Ontwerpen 53 (was 60);
- Mens en Techniek – Gezondheidszorg Technologie 28 (was 22);
- Technische Bedrijfskunde 108 (was 88);
- Werktuigbouwkunde 75 (was 64).

In 2021-2022 verstrekte de examencommissie 525 propedeuse en 416 bachelor getuigschriften en in 2020-2021 verstrekte de examencommissie 761 propedeuse en 499 bachelor getuigschriften.

Nu het aantal verstrekte propedeuse getuigschriften maar met 42 is gestegen bij een studentpopulatie van boven de 3000 studenten, kan dat niet als significant worden beschouwd. Nader onderzoek is dan ook niet nodig.

Bij ATE, BML, TB en WTB zijn er significant meer bachelor getuigschriften vastgesteld ten opzichte het jaar ervoor. De examencommissie heeft bij haar onderzoek dit zowel bij het Bedrijfsbureau als bij de opleidingen nagegaan. De reden van deze stijging kan deels worden verklaard door meer ingeschreven studenten in het studiejaar. Volgens navraag bij de genoemde opleidingen ligt een oorzaak ook in het actieve langstudeer beleid en een impuls van studenten met afgeronde studies die nog met de coronaperikelen te maken hadden. Het aantal getuigschriften bij CHM, ELE, IPO en MTG zijn ongeveer op niveau gebleven (of iets gedaald) ten opzichte van het jaar ervoor.

6. Examinatoren

6.1. Aanwijzingsprocedure en profielschetsen

De examencommissie EAS heeft in het studiejaar 2022-2023 wederom conform vastgestelde eisen op voordracht van de onderwijsmanagers de examinatoren binnen het instituut benoemd. De voordracht door de managers vindt jaarlijks plaats. De voordracht verloopt de afgelopen tijd beter, doch er waren een aantal opleidingen laat.

Aanvullend op haar bevoegdheid beschreven in art. 7.12c WHW betreffende benoeming examinatoren heeft de examencommissie in haar notitie - met daarin voornamelijk als uitgangspunt de profielschets van het College van Bestuur uit 2014 - de procedure beschreven en vastgesteld. De notitie met de vastgestelde procedure is in het begin van het studiejaar meteen met het management gedeeld. Bij hen was dan ook bekend welke kwalificatievereisten er op basis- en eindniveau zijn en op welke wijze de examencommissie de voordrachten beoordeelt. Ook is aangegeven wat er onder interne en externe examinatoren wordt verstaan en welke bevoegdheden zij hebben. De profielschetsen zijn vervolgens bekend gemaakt bij alle partijen. Daarnaast is ook aangegeven wat de duur van de aanwijzing is, om zorg te dragen dat voordracht van examinatoren door het management tijdig gebeurt. Ook is er een herinnering uitgegaan dat vanuit hogeschoolbeleid uiterlijk per 1 januari 2023 een BKE-eis geldt voor examinatoren.

In het studiejaar 2022-2023 zijn op verzoek van de opleidingen conform een vastgestelde procedure door de examencommissie niet alleen interne maar ook externe examinatoren benoemd. Interne examinatoren zijn op basisniveau en op eindniveau benoemd. Het instituut kent daarnaast ook instructeurs. Een aantal instructeurs is benoemd tot examinator basisniveau omdat zij aan de daarvoor gestelde vereisten voldoen. De examencommissie hanteert een format in Excel waarmee de voordracht gedaan kan worden namens de opleidingen.

De examencommissie heeft voor het studiejaar 2022-2023 - op basis van hogeschoolbreed geldende eisen - de volgende eisen opgesteld als profielschets:

Een examinator basisniveau:

- ontwerpt en construeert een toets;
- neemt de toets af, beoordeelt, analyseert en registreert;
- evalueert het doorlopen van alle fasen en benoemt verbeteracties;
- heeft minimaal een half jaar ervaring als docent binnen het Hoger onderwijs;

- is inhoudelijk deskundig / heeft aantoonbare kennis m.b.t. toetsen en beoordelen, te bepalen door de onderwijsmanager (vb: Didactische bevoegdheid of BKE of quick start didactiek met inwerktraject);
- heeft minimaal HBO-diploma.

Een examinator op eindniveau:

- voldoet aan de eisen voor aanwijzing als examinator basisniveau;
- heeft recente ervaring in betreffende beroepenveld en/of een Masterdiploma of doctoraal diploma (bij voorkeur binnen het werkveld) of beschikt over aantoonbare kennis/ervaring op vergelijkbaar niveau (te bepalen aan de hand van motivatie door de onderwijsmanager);
- heeft minimaal twee jaar ervaring als docent in het hoger onderwijs;
- heeft kennis genomen van de betreffende studiehandleidingen en eindkwalificaties met bijbehorende prestatie indicatoren;
- heeft aantoonbare scholing gevolgd m.b.t. het toepassen van de beoordelingscriteria (waaronder bijvoorbeeld assessmenttraining; kallibratie-bijeenkomsten).

Een extern examinator:

- is deskundig ten aanzien van examinering en tentaminering en/of heeft kennis van het beroepenveld en;
- heeft aantoonbare kennis van de wijze van tentaminering/examinering bij de betreffende opleiding (heeft kallibratie-bijeenkomsten bijgewoond en een training m.b.t. de feitelijke examinering en/of assessmenttraining gevolgd).

Aanwijzing van een docent als examinator toetsen of als examinator afstudeerwerken zal ook in de toekomst steeds per studiejaar op voordracht van de desbetreffende onderwijsmanager plaatsvinden. De examencommissie kan in bijzondere gevallen op verzoek van en bij grondige motivatie door de onderwijsmanager van haar criteria afwijken. De ervaringen met de profielschets waren dat het verouderd was, vooral op het aspect van de tijdsduur dat iemand in dienst moest zijn om voor basisdan wel eindniveau in aanmerking te komen. De gehanteerde profielschets voor externe examinatoren heeft criteria die wat minder zwaar zijn dan de criteria voor interne examinatoren. De examencommissie heeft daarom een actieve bijdrage geleverd aan het nieuwe profiel examinatoren met de betrokken partijen (vooral op het gebied van externe examinatoren).

Afgelopen studiejaar is er voor de examencommissie geen aanleiding geweest om examinarschappen in te trekken. Wel is de examencommissie zich bewust van haar rol in het aanwijzen van examinatoren en dat indien - door bijvoorbeeld disfunctioneren van een examinator - de kwaliteitsborging in het geding is, zij wel de bevoegdheid en de plicht heeft om adequaat op te treden.

In het kader van de verplichting per januari 2023 van het behaald hebben van een BKE/SKE is aan de opleidingen gevraagd om aan te geven per examinator die nog geen BKE/SKE registratie heeft, of er een plan was voor de BKE/SKE en in welke tijdperiode de BKE/SKE gevolgd zou gaan worden. Omdat sinds 2016 gestart is met de integratie van BDB/BKE, bestaat de groep docenten die dit nog moeten behalen veelal uit docenten die voor 2016 in dienst zijn gekomen en docenten die wel de BDB hebben behaald maar niet de BKE. Het merendeel van de opleidingen heeft een plan om zorg te dragen dat iedereen voor het nieuwe studiejaar een BKE/SKE registratie heeft. Een aantal opleidingen hebben niet hun plan gedeeld of waren negatief betreffende BKE-eis, de examencommissie heeft uiteengezet dat het om een HR besluit gaat. Dit werd ook door de directie onderschreven. Ook waren er opleidingen waar nagenoeg alle collega's reeds een BKE bezaten. De BKE-eis wordt per 1 september 2023 door de examencommissie gehanteerd.

Eén van de acht opleidingen, te weten Technische Bedrijfskunde, heeft externe examinatoren. Alle externen komen uit het beroepenveld en beschikken over grote praktijkervaring - dit wordt jaarlijks door de opleiding gecontroleerd en bevestigd in het gehanteerde Excel formulier. De betreffende examinatoren worden aan het begin van het collegejaar voorgedragen namens de onderwijsmanager. De opleiding geeft aan goede gronden te hebben voor deze voordrachten en ook dat zij inhoudelijk strenge eisen stellen aan deze voorgedragen externen. De examencommissie hanteert bij beoordeling de eisen zoals hierboven beschreven en die in het Reglement examencommissies en examinatoren zijn opgenomen. Deze externe examinatoren worden alleen bij eindsittingen (afstuderen) ingezet, daarnaast worden ook twee interne examinatoren verantwoordelijk voor de beoordelingen. Elke keer wordt hiermee invulling gegeven aan het vreemde ogen principe. Er is wel gesproken met de opleiding om de externen een adviserende rol te laten geven en de eventuele voordelen daarvan.

De zeven andere opleidingen geven aan externe deskundigen bij de afstudeersittingen te hebben. Gezien het feit dat deze deskundigen een adviserende rol hebben, zijn ze niet voorgedragen als examinator, maar dragen zij op deze manier bij aan het principe van 'vreemde ogen'.

6.2. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

De leden van de examencommissie hebben het verzoek gekregen om de richtlijnen en aanwijzingen voor de examinatoren welke hogeschoolbreed als basis gelden, binnen hun opleidingen en binnen hun opleidingsteams te verspreiden en te registreren, bijvoorbeeld in de eigen Teams-kanalen. Wel heeft de examencommissie in haar vergadering betreffende de richtlijnen en aanwijzingen aan de examinatoren zoals HR breed is vastgesteld, te kennen gegeven om deze meer voor haar instituut in de toekomst aan te willen passen om tot een werkbaar document te komen waarbij de basis wordt behouden. Nu het om aanwijzingen gaat, is dit uitvoerbaar. Dit wordt in het studiejaar 2023-2024 opgepakt.

De examencommissie heeft gedurende het studiejaar aanvullend aan het per 2023-2024 geldende profiel examinatoren aanvullende vereisten vastgesteld. Met haar opleidingsbestuur is een addendum gedeeld aangaande assessments zoals hieronder geciteerd:

“Addendum assessments/assessoren (EAS)

De toetsvorm assessment stelt aanvullende eisen aan toetsbekwaamheid en toetskwaliteit, naast hetgeen HR breed is vastgesteld voor examinatoren. Ook hier wordt onderscheid gemaakt tussen assessments op basisniveau en assessments op eindniveau.

Voor het beoordelen van assessments op basisniveau geldt aanvullend en cumulatief:

1. Het volgen van een assessorentraining;
2. Neemt deel aan kalibratiesessies voorafgaand aan assessments;
3. Neemt deel aan tenminste 3 assessments als schaduwbeoordelaar (observeert en legt vast); en bespreekt dit met de examinerende assessoren;
4. Doet tenminste 5 assessments samen met een ervaren assessor.

Voor het beoordelen van assessments op eindniveau geldt aanvullend:

1. Er wordt voldaan aan de aanvullende eisen voor beoordelen van assessments op basisniveau.
2. Neemt deel aan kalibraties op eindniveau voorafgaand aan assessments.

3. Doet eerst tenminste 5 assessments op eindniveau samen met een ervaren assessor.”

7. Studentgerelateerde zaken

7.1. Vrijstellingen

In het studiejaar 2022-2023 zijn er in totaal 35 aanvragen van studenten via Osiris Zaak binnengekomen voor vrijstellingen. Het betrof 20 aanvragen voor minor- en keuzevakken en 15 aanvragen voor reguliere vakken. De meeste aanvragen kwamen vooral van de studenten van de opleidingen ATE, BML en TB.

Van de 13 behandelbare aanvragen voor vrijstellingen zijn er 10 toegewezen (3 keuze/minor en 7 regulier) en 3 afgewezen (2 minor/keuze en 1 regulier).

Hieronder wordt de toegewezen vrijstellingen per opleiding uiteengezet:

Opleiding	vrijstelling keuze- minorvak toegewezen	vrijstelling regulier vak toegewezen	vrijstelling keuze- minorvak afgewezen	vrijstelling regulier vak afgewezen
ATE	1	2	0	0
BML	1	3	0	0
CHM	0	2	0	0
ELE	0	0	1	0
IPO	0	0	0	0
MTG	0	0	0	0
TB	0	0	1	1
WTB	1	0	0	0
TOTAAL	3	7	2	1

Ten opzichte van vorig jaar 2021-2022 (9 aanvragen toegewezen) is het aantal aanvragen voor vrijstellingen redelijk stabiel gebleven en vergelijkbaar met de jaren vóór 2020-2021. In dat jaar waren er relatief veel vrijstellingsaanvragen (17 aanvragen toegewezen). De geringe vrijstellingsverzoeken kunnen komen door de steeds grotere onderwijseenheden na gewijzigde curricula en met het feit dat het geven van een gedeeltelijke vrijstelling niet mogelijk is volgens de examenreglementen.

Een groot deel van de aanvragen was onbehandelbaar omdat het geen aanvraag voor vrijstelling betrof maar het eigenlijk om bijvoorbeeld een aanvraag voor een leerplanwijziging ging. In een aantal gevallen was de aanvraag onvolledig.

De foutief ingediende aanvragen zijn aanleiding voor verbetering in dit proces. Hierbij is intensief met een aantal opleidingen (Technische Bedrijfskunde en Werktuigbouwkunde) samengewerkt. Bij deze procesverbetering is ook het EAS Bedrijfsbureau meegenomen in verband met de administratieve afhandelingen. Deze samenwerkingen hebben op korte termijn geresulteerd in betere voorlichting van het gebruik van Osiris Zaak bij studenten. Ook staat er in samenwerking met de opleidingen betere informatie op Hint in de vorm van een “Flowchart” als hulp bij het indienen van aanvragen. Ook de leden van de examencommissie hebben extra stappen genomen in hun communicatie aan de studenten bij hun eigen opleidingen aangaande vrijstellingsaanvragen.

7.2. Beoordeling van programma's KiesOpMaat

Van de 235 minoraanvragen in studiejaar 2022-2023, hebben 51 aanvragen via 'Kies op Maat' (KOM) plaatsgevonden en 184 aanvragen bij Minor Extern (met of zonder leerovereenkomst) waarvan 48 met een leerovereenkomst en 136 zonder leerovereenkomst.

Het totaal van 51 aanvragen voor het KOM zijn gedaan door een aantal van 40 studenten. Het hogere aantal aanvragen komt doordat enkele aanvragen niet behandelbaar waren, dubbel waren aangevraagd of door de student afgebroken waren. In het studiejaar 2021-2022 waren er 43 studenten en het jaar ervoor 31 studenten die een verzoek hebben gedaan. Er is een zeer lichte afname van het absolute aantal studenten ten opzichte van vorig jaar, dat kiest voor een minor buiten de eigen opleiding via het programma KOM.

Bij de beoordeling van een KOM-verzoek wordt er gekeken naar de volledigheid van de aanvraag. Zo moet een cursushandleiding bijgevoegd zijn waarin duidelijk de cursuscodes vermeld staan, een motivatie van de student, een gedateerd en ondertekend advies van de assessoren en een door de student ingevulde en ondertekende leerovereenkomst. Hiermee is gewaarborgd dat volgens de opleiding de gekozen minor een waardevolle bijdrage levert aan de professionele ontwikkeling van de student, binnen de context van de opleiding van de student. Als er twijfels zijn over de motivatie of als er gegevens ontbreken, wordt de zaak besproken met de betrokken assessoren en wordt de zaak eventueel teruggezet naar de student ter aanvulling.

Werken met Osiris Zaak bij de aanvragen van KOM verloopt naar wens, de betrokken instanties en studenten worden op tijd geïnformeerd. Ook administratieve afhandeling vanuit het bedrijfsbureau verloopt op orde.

Ervaringen bij verzoeken om toestemming minoren bij andere instellingen

Afgelopen cursusjaar zijn er 184 aanvragen voor een externe minor gedaan buiten het KOM-programma. In het studiejaar 2021-2022 waren dat 77 aanvragen en het jaar ervoor 49 aanvragen. De stijging past in een meerjaarlijkse trend waarin studenten steeds vaker de externe minoren weten te vinden. Bij de opleiding Technische Bedrijfskunde volgen alle studenten een externe minor.

Het proces van behandelen van een minor aanvraag met of zonder leerovereenkomst verloopt vergelijkbaar met een KOM-aanvraag, met het verschil dat er meer gelet wordt op de toelichting van de assessoren en de volledigheid van de ingevulde formulieren (bij een leerovereenkomst). Zo moet duidelijk zijn of het assessorenadvies bij een buitenlandse minor het aantal toegekende studiepunten qua studielast overeenkomt met de studielast zoals die in Nederland gehanteerd wordt. Ook hier komt het soms voor dat formulieren niet volledig zijn of een assessorenadvies nadere toelichting behoeft. De examencommissie laat zich in deze gevallen altijd adviseren door specifiek voorgedragen examinatoren bij de opleiding (opleidingsassessoren). Dit proces is zonder bijzonderheden verlopen. Osiris zaak is hiervoor goed ingericht en wordt optimaal ingezet door de betrokken partijen.

Het hoge aantal studenten dat een externe minor volgt bij de opleiding Technische Bedrijfskunde heeft geleid tot piekbelasting en ook aanvragen die te laat gedaan zijn. Er is in overleg met de opleiding besloten dat er bij voorbaat een aantal minoren vooraf goedgekeurd worden door de examencommissie en als zodanig opgenomen in de Hogeschoolgids. Het bedrijfsbureau kan dan voor de meeste studenten van deze minoren sneller de aanvragen verwerken zonder dat per student eerst een aanvraag in Osiris nodig is, omdat nu een lijst met aanvragen voorgelegd wordt.

7.3. Fraude en onregelmatigheden bij toetsen

Instituutsbreed fraudebeleid moet zich op een viertal elementen concentreren: informeren, voorkomen, detecteren en sancties (Rienties & Arts cf. 2004). De examencommissie heeft bij het fraudebeleid een tweeledige insteek, te weten een preventieve (informeren en voorkomen) en een oordelende (detecteren en sancties).

Preventie vindt plaats in de vorm van voorlichting (mondeling en schriftelijk) aan zowel studenten als docenten, tevens door terugkoppeling aan examinatoren bij fraudegevoelige toetsvormen. Studenten moeten weten wat onder fraude wordt verstaan en wanneer de examinatoren een melding van een vermoeden van fraude doen. Docenten moeten op de hoogte zijn van welke vermoedens van fraude zij een melding dienen te doen en hoe zij dit moeten doen.

Het oordelende aspect bestaat uit het toepassen van hoor en wederhoor en het komen tot een gewogen besluitvorming wanneer er een vermoeden van fraude wordt gemeld.

Preventiemaatregelen

Voorlichting studenten

Aan het begin van studiejaar 2022-2023 heeft de examencommissie een mail met voorlichtingsmateriaal rondgestuurd naar de coördinatoren en ondersteuners van alle opleidingen die zich bezighielden met studieloopbaanbegeleiding / professionele identiteit. Dit materiaal bestond uit een PowerPoint en een informatief filmpje, beiden opgesteld door de examencommissie, die toelichting gaven op het fraudebeleid van het instituut.

Daarnaast is de PowerPoint ook beschikbaar gesteld via HINT, zodat alle studenten van het instituut te allen tijde geïnformeerd konden worden.

Ten slotte was op de HINT-pagina van de examencommissie ook een zogenaamde “plagiaatwijzer” opgenomen. Daarin werd o.a. ingegaan op de definitie plagiaat, de gewenste referentiestijlen en de samenwerking met Turnitin. Ook werd er expliciet verwezen naar de bindende aard van de Hogeschoolgids.

Voorlichting docenten

Voorafgaande aan de start van het studiejaar heeft een van de examencommissieleden persoonlijk voorlichting verzorgd bij de opleidingen omtrent het fraudebeleid. De onderwijsmanagers hebben op een later moment bevestigd dat bestaande docenten inderdaad op de hoogte waren van de procedures omtrent fraudemeldingen.

Ter aanvulling hierop vormden de examencommissieleden gedurende het studiejaar het eerste aanspreekpunt voor de opleidingen en hebben zij zelfstandig vragen omtrent fraude van docenten beantwoord. Daarnaast heeft de examencommissie op locatie ook een sessie voor docenten georganiseerd over de werking van ChatGPT.

Ten slotte hebben alle opleidingen ook schriftelijk een rapportage omtrent het aantal fraudezaken van het jaar 2021-2022 ontvangen en heeft een deel hiervan (te weten: ATE, IPO, TB en WTB) hier vervolgens ook mondeling toelichting op gevraagd of gekregen.

Voorlichting examencommissieleden

Alle nieuwe examencommissieleden en de ambtelijk secretaris hebben in 2022-2023 de examencommissietraining van de HR Academie gevolgd. Daarnaast is bij de maandelijkse examencommissievergaderingen steeds een korte update vanuit het fraudeteam gegeven over de laatste stand van zaken omtrent fraudemeldingen.

Oordeelsvorming

Een fraudezaak wordt namens de examencommissie behandeld door afdeling fraude, vertegenwoordigd door twee vaste leden van de examencommissie, tenzij er sprake is van tegenstrijdig belang. Docenten kunnen bij een vermoeden van fraude een zaak aanmaken met stukken in Osiris Zaak.

In het kader van hoor en wederhoor wordt de betreffende student door de examencommissie uitgenodigd voor een zitting om diens zienswijze uiteen te zetten. Deze zitting is in beginsel op locatie, maar kan indien er sprake is van bijzondere omstandigheden ook via Teams plaatsvinden.

Indien nodig vraagt de examencommissie aanvullende informatie op bij de opleiding om te bepalen of er sprake is van fraude dan wel een onregelmatigheid. Denk hierbij aan cursuswijzers, Turnitin-rapportages, directe vergelijkingen van uitwerkingen en aanvullend studiemateriaal dat de studenten informeert over het fraudebeleid.

Na adequate informatie-inwinning wordt een conceptbesluit geschreven door het fraudeteam. Het concept wordt altijd besproken met de voorzitter en ambtelijk secretaris van de examencommissie, waarna het definitieve besluit namens de examencommissie wordt vastgesteld. Het definitieve besluit wordt met de student en cursushouder gedeeld. Indien van toepassing wordt het bedrijfsbureau ook op de hoogte gebracht van de genomen maatregelen ter registratie.

De student heeft vervolgens de gelegenheid om binnen zes weken bezwaar aan te tekenen tegen het besluit bij het College van Beroep voor de Examens (CBE), hetgeen ook in het besluit is aangegeven.

Sanctiebeleid

Wanneer er fraude of een onregelmatigheid bij studenten wordt vastgesteld, legt de examencommissie, overeenkomstig de wet en de Hogeschoolgids, sancties op. Een vooraf vastgestelde sanctieladder vormt daarbij de basis, maar het bepalen van de daadwerkelijke zwaarte van de sanctie is altijd maatwerk. De maatregelen variëren van een officiële waarschuwing, ongeldigverklaring van het betreffende werk (tentamen, toets, rapport, opdracht, etc.), uitsluiting van deelname aan een of meerdere tentamens al dan niet voor een of twee toetskansen, tot uitsluiting van deelname aan alle wijzen van toetsing voor een bepaalde periode.

In geval van de onregelmatigheden zijn standaard als sancties het ongeldig verklaren van het afgenomen tentamen en een officiële waarschuwing opgelegd. In het geval van onzorgvuldig handelen is slechts een officiële waarschuwing opgelegd.

Voor de zaken waar fraude / plagiaat is vastgesteld is standaard het afgenomen tentamen ongeldig verklaard en is in plaats daarvan het oordeel "FRAUDE" geregistreerd bij de betreffende toetskans. Afhankelijk van de ernst van de fraude en of er sprake is van recidive is hier bovenop een officiële waarschuwing gegeven, dan wel uitsluiting van een of meerdere toetskansen van een of meerdere cursussen.

Toelichting kwantitatieve gegevens

In het studiejaar 2022-2023 zijn er 51 nieuwe fraudezaken aangemeld in Osiris Zaak en 2 via de mail. 10 van de meldingen zijn vervolgens ingetrokken door docenten. Daarmee komt het totaal aantal ontvankelijke zaken voor 2022-2023 op 43.

Er stonden nog 2 zaken open van studiejaar 2021-2022, welke in 2022-2023 zijn afgehandeld. Daarbij is 2 keer fraude geconstateerd. Van de ontvankelijke zaken van 2022-2023 zijn er 38 door de examencommissie in 2022-2023 behandeld. Daarbij is 30 keer fraude, 6 keer een onregelmatigheid, 1 keer onzorgvuldig handelen en 1 keer geen fraude vastgesteld. De resterende 5 zaken worden in verband met datum melding en zomerreces doorgeschoven naar het volgende studiejaar.

Vergeleken met studiejaar 2021-2022 is er sprake van een daling van het aantal ontvankelijke zaken (43 ten opzichte van 53), een zeer lichte daling van het relatieve aantal afgehandelde zaken (89% ten opzichte van 91%) en een stijging van het relatieve aantal opgelegde maatregelen (95% ten opzichte van 85%).

Alle opleidingen behalve ELE hebben zaken in Osiris opgegeven met vermoeden van fraude, wat impliceert dat de fraudeprocedures bij de opleidingen bekend zijn. De opleidingen CHM (16) en WTB (11) hebben relatief veel meldingen gedaan. Deze opleidingen hebben relatief ook meer toetsen. De andere opleidingen hebben tussen de 1 en 5 meldingen gedaan. Hierbij is met name de toetsvorm (namelijk, een verslag) een mogelijke verklaring voor de hoge aantallen.

Aandachtspunten

De meest voorkomende vorm van fraude in het studiejaar 2022-2023 betreft plagiaat waarbij studenten in het kader van een verslag of een andere schriftelijke opdracht van medestudenten werk overnemen. Daarbij is doorgaans standaard door de docent een uitdraai van de Turnitin-rapportage aangeleverd bij de examencommissie om kenbaar te maken waar de gevonden overlap precies zit.

Naast plagiaat zijn er ook zaken geweest waarbij studenten gebruikmaakten van niet-toegestane hulpmiddelen bij tentamen, zoals telefoons en ChatGPT of tussentijds een digitale toetsomgeving hebben verlaten.

De surveillerende docenten en de externe surveillanten ontvangen jaarlijks door de tentamenorganisatie een gedetailleerde, geactualiseerde schriftelijke instructie, waarbij uitdrukkelijk wordt stilgestaan bij de te nemen maatregelen bij vermeende fraude en onregelmatigheden. De surveillanten krijgen ook een formulier "fraudeprotocol" mee bij elke toets, ter registratie van de meldingen tijdens de toets. Ondanks deze maatregelen komt het voor dat surveillanten geen onregelmatigheden of fraude constateren tijdens de toetsen zelf. Vermoedelijk heeft dit ook te maken met de opkomst van steeds vernuftigere middelen die lastig door surveillanten te detecteren zijn tijdens toetsafname, zoals het gebruik van ChatGPT. Wel heeft de examencommissie en tentamenorganisatie per blok contact om de stand van zaken omtrent kwaliteit toetsing aan de orde te stellen, met onderwerpen zoals door een surveillant op te maken proces verbaal vooral bij onregelmatigheden/vermoeden fraude en monitoring daarvan.

De examencommissie adviseert opleidingen als terugkoppeling om hun toetsvormen eventueel aan te passen bij frauderisico's. In de toekomst wil de examencommissie dit meer concretiseren in samenwerking met de curriculumcommissies en ter aansluiting bij het fraudebeleid en ook examinatoren laten nadenken over meer passende toetsvormen in het kader van frauderisico's.

7.4. Toetsgerelateerde klachten (tentamenorganisatie)

In het studiejaar 2022-2023 zijn er in totaal 14 klachten over een toets door studenten ingediend en er is 1 klacht uit het voorgaande collegejaar 2021-2022 afgehandeld en dat was een beroepszaak via BKG. De klachten ontvangt de examencommissie, op enkele uitzonderingen na, via Osiris Zaak. Via de e-mail (easklacht@hr.nl) is 1 klacht ontvangen van een groepje BML studenten n.a.v. tentamen. Dit is in samenwerking met de opleiding middels door een schikking afgehandeld. Naast de klachten die via Osiris Zaak binnen zijn gekomen, zijn er vorig jaar 3 klachten via het Bureau Klachten en Geschillen (BKG) binnengekomen. Van de ingediende klachten die afgehandeld zijn waren er 7 gegrond, 2 klachten zijn gedeeltelijk gegrond verklaard, de overige waren ongegrond of alsnog afgebroken of ingetrokken door studenten. Bij twee zaken is de betreffende student uitgenodigd voor een hoorzitting om meer informatie in te winnen. Informatievoorziening vanuit BKG verloopt meestal spoedig en nauwkeurig. De

klachten die binnenkomen via Osiris Zaak zijn overzichtelijk en snel terug te vinden tijdens de behandeling, voor het verkrijgen van jaaroverzichten wordt een aparte administratie bijgehouden van ingediende klachten en hun uitkomsten.

Het aantal klachten is afgenomen ten opzichte van eerdere jaren (28 klachten in 2021-2022). De reden van de halvering van de klachten kan zijn, dat in het studiejaar hiervoor een aantal klachten over beoordelingen van toetsen en assessments ging, waarbij inmiddels de processen aangepast zijn. Ook kwamen klachten door onduidelijke handleidingen van bepaalde vakken, deze kunnen inmiddels verbeterd zijn. De examencommissie en het instituut samen hechten belang aan om klachtenmelding van studenten laagdrempelig te houden.

De meeste klachten gingen over onregelmatigheden gerelateerd aan toetsorganisatie. In de gevallen waarbij de aanvraag gegrond was ging het om onjuiste toetsomstandigheden (zoals onterecht geen toetstijdverlenging gekregen, surveillanten hielden zich niet aan het toetsprotocol en geluidsoverlast bij de toets) en de gedeeltelijke gegrondverklaringen hadden betrekking op toetsen die kwijt waren geraakt. Klachten naar aanleiding van een beoordeling of inhoud van een toets kunnen niet door de examencommissie inhoudelijk niet behandeld worden, nu over beoordelingen alleen de examinatoren gaan. Die worden mede op basis van hun deskundigheid aangewezen door de commissie. Wel kijkt de examencommissie of de procedure goed is gevolgd. Bij meerdere klachten over een eenzelfde zaak kan contact worden opgenomen met de betreffende opleiding en examinator om kwaliteit te borgen en uit te laten zoeken wat de achterliggende oorzaak kan zijn.

7.5. Hoorzittingen

In collegejaar 2022-2023 zijn er 18 verzoeken om een hoorzitting gedaan. Het aantal hoorzittingen is gedaald ten opzichte van vorig studiejaar, toen er 38 verzoeken zijn gedaan.

In totaal hebben 43 (fraude) + 6 = 49 hoorzittingen plaatsgevonden. Hierbij gaat het om hoorzittingen voor zowel aanvragen voor vrijstellingen, klachten, verzoeken, extra toetskansen voor toetsgelegenheden en voor fraude- en plagiaatzaken.

Het aantal hoorzittingen geregistreerd in Osiris Zaak is 18. Het betreft hier hoorzittingen gerelateerd aan klachten en aanvragen voor extra toetskansen. Bij 16 aanvragen om een hoorzitting ging het om een afgewezen extra kans, daarvan zijn er 2 gehonoreerd, in één geval ging het om een aangevraagde hoorzitting na een afgewezen klacht. En in een geval ging het om een afgewezen aanvraag met betrekking tot een individuele regeling of toetswisseling. Het aantal hoorzittingen gerelateerd aan fraude- en plagiaatzaken in Osiris Zaak is 41. Eén hoorzitting, niet in Osiris Zaak gemeld, vond plaats naar aanleiding van een vermoeden van fraude/plagiaat en werd per mail aangemeld bij de examencommissie omdat het bij deze zaak ging om een student van buiten het instituut.

De waarschuwing vooraf met betrekking tot nieuwe feiten aandragen vóór een hoorzitting wordt gepland, heeft wel effect op een aantal studenten en op efficiëntie. Wij zien een dalende trend in het aantal studenten dat een hoorzitting door laat gaan. Enkele studenten die wel uitgenodigd zijn voor een hoorzitting zijn niet op komen dagen.

Hoorzittingen worden standaard door een van de leden afdeling fraude, klachten of verzoeken namens de examencommissie ingepland. De hoorzitting vindt op locatie plaats, maar indien nodig kan het ook

via Teams worden georganiseerd. De zitting vindt altijd plaats in het bijzijn van tenminste twee onafhankelijke leden die de examencommissie vertegenwoordigen. Tijdens het gesprek krijgt de student ruim de gelegenheid om diens kant van het verhaal te vertellen. De student krijgt bij fraude aan het begin van het gesprek een korte uitleg van de aard van het gesprek, als ook de aard van de melding. Vervolgens krijgt de student de gelegenheid om een verklaring voor de gedane melding te geven. De examencommissieleden streven naar waarheidsvinding. Gedurende de zitting worden notulen gemaakt en getoetst op juistheid. In verband met hoor en wederhoor krijgt de student de gelegenheid om zelf nog aanvullende informatie te verschaffen of vragen te stellen. De student krijgt op het einde van de zitting een indicatie van de verwachte behandeltijd van de zaken en de mogelijkheden voor de student wanneer het besluit is genomen.

7.6. Beroepszaken bij CBE hoorzittingen

Wanneer een student in beroep gaat tegen een besluit van de examencommissie bij het CBE, wordt eerst een poging gedaan tot minnelijke schikking. De examencommissie nodigt de student dan ook wederom uit om diens argumenten toe te lichten en besluit vervolgens al dan niet of er op basis van deze argumenten ruimte is voor schikking. Als de partijen niet nader tot elkaar kunnen komen, bericht de examencommissie het CBE hierover en wordt het beroep definitief doorgezet.

In het afgelopen collegejaar zijn er 4 studenten in twee zaken tegen beslissingen van de examencommissie of examinatoren in beroep gegaan bij het CBE. Dit is een daling van het aantal in het collegejaar 2021-2022 toen er 7 studenten een beroep hebben aangetekend tegen een besluit. In één zaak is het beroep bij het CBE is gegrond verklaard, in de andere zaak is het beroep ongegrond gebleken.

Een afname van het aantal CBE-zaken kan komen door nauwer persoonlijk contact tussen studenten en examencommissie, heldere uiteenzetting van besluiten na grondig onderzoek en gefundeerde besluiten. De examencommissie schrijft dit ook mede toe aan betere uitleg aan studenten, zij legt uit wat bij de bevoegdheden van het CBE en de examencommissie ligt en welke niet, scherpere procedures en eenduidigere opgelegde maatregelen. Tevens was er sprake bij het CBE van een toepassing van nieuwe jurisprudentie wat resulteert in verzwaarde bewijslast.

8. Vooruitblik en aandachtspunten

8.1. Vooruitblik examencommissie

Digitale vernieuwingen

Aankomend studiejaar zal het instituut te maken krijgen met nieuwe digitale systemen met de introductie van LMS Brightspace en het toetsstelsel ANS. Daarvoor zal de examencommissie op specialisten binnen het instituut leunen voor hun expertise en kennis. De examencommissie zal niet alleen via de examencommissieleden deze digitale activiteiten volgen, maar ook zelf met hulp van ICT- & Beleidsexperts intern. De examencommissie is hoopvol door centraal geregelde digitale fraudepreventiemiddelen bij digitale toetsing via ANS en Schoolyear maar kijkt tegelijkertijd uit naar een centraal online toetsbeleid, geldend voor alle opleidingen. Een andere vernieuwing en uitdaging zal Artificial Intelligence (AI), large language models, zoals ChatGPT, zijn. Vooral hoe AI in het technisch

onderwijs wordt toegepast en hoe daarop niet alleen de lessen maar ook toetsing aangepast gaat worden. De examencommissie zal daarvoor intern en extern de actualiteiten nauw volgen.

Fraude

De examencommissie wil in haar fraudebeleid in het studiejaar 2023-2024 zich vooral richten op informeren en voorkomen, in het kader van 'voorkomen is beter dan genezen'. De preventiemaatregelen worden geëvalueerd en indien nodig zal bij de studenten en docenten intensiever op voorlichting worden ingezet. De examencommissie actualiseert haar voorlichtingsmiddelen en heeft ook zelf intern een voorlichtingsfilm laten maken. Om dat project verder te kunnen professionaliseren is er meer ondersteuning hogeschoolbreed nodig. Ook zal op basis van de geconstateerde fraudegevallen intensiever met de curriculumcommissies contact worden onderhouden rondom bestaande en toekomstige toetsvormen. Door een overstap naar het programma Brightspace is de plagiaatcheck in het geding. De examencommissie maakt zich zorgen over de toekomst van constatering van fraudegevallen. Door de implementatie van het nieuwe LMS Brightspace is het niet meer mogelijk om via TurnitIn ingeleverde stukken te vergelijken met voorheen ingeleverde stukken via N@tschool/CUMlaude. TurnitIn controleert wel nog op nieuw ingeleverd werk in Brightspace en op het internet gepubliceerde stukken, maar niet meer op het oude TurnitIn archief in het oude LMS. De examencommissie kaart dit graag aan bij de docententeams en het opleidingsbestuur en hoopt op korte termijn op een adequate oplossing.

Informatievoorziening

De examencommissie wenst in de toekomst beter en eerder door de opleidingen op de hoogte te worden gehouden over curriculumwijzigingen. De examencommissie wil optimaal gebruik maken van haar adviesrecht. Daarvoor is tijdige informatievoorziening omtrent de curricula noodzakelijk. De examencommissie zal dit bij haar leden, de opleidingsmanagers en bij de curriculumcommissies aankaarten en meer procesmatig laten verlopen voor zover zij bevoegdheid heeft. Een oplossing hiervoor is, als de opleidingen ook in een jaarverslag een weergave van het studiejaar geven en hun plannen daarin delen. Dit zou het voor de examencommissie makkelijker maken om snel te zien wat met haar adviezen is gedaan. De kwaliteitscyclus maar ook de borging verloopt beter als de examencommissie wordt meegenomen bij alle onderwijsvernieuwingen en ontwikkelingen. Wel wil de examencommissie hier vermelden, dat een aantal opleidingen de examencommissie beter meenemen in de informatievoorziening dan andere. Ook wil de examencommissie in de toekomst haar terugkoppeling aan opleidingsbestuur en opleidingen nog meer stroomlijnen en de terugkoppelingsdocumenten met minder werkdruk efficiënter laten inrichten zonder aan inhoud te verliezen. Over procesoptimalisatie zal de examencommissie advies inwinnen voor zover nodig. Ook kijkt de examencommissie - overeenkomstig het laatste onderzoeksrapport - uit naar harmonisatie van de P&C cyclus hogeschoolbreed.

Structuur & Werkwijze

De examencommissie heeft in de afgelopen drie studiejaren stappen gezet om aan haar professionalisering te werken. Dit zet de examencommissie ook in de toekomst graag voort. Daarbij zal de examencommissie naast haar wettelijke borgende taak overeenkomstig een zelfevaluatie verdere verbeteringen doorvoeren. Bijvoorbeeld op het gebied van structuur en werkwijze intern van zowel de examencommissie als de toetscommissies. De examencommissie verheugt zich dat bij sollicitatieprocedures is gebleken dat geregeld meerdere geschikte enthousiaste collega's zich melden om borgende taken binnen de examencommissie op zich te nemen. Dit ziet de examencommissie als een compliment van de collega's.

Benodigdheden voor ambities

Hiervoor is zoals hierboven aangegeven steun van zowel docenten, als ICT professionals, als Tentamenorganisatie, als opleidingsmanagers, directie maar ook van het College van Bestuur nodig. Sommige van de hiervoor genoemde punten zijn namelijk instituut overstijgend. Vanuit management en coördinatoren zal ook worden verwacht dat zij gestructureerd terugkoppelen aan de examencommissie wat zij met de adviezen van de examencommissie hebben gedaan. Dit in het kader van de scheiding van borgende en zorgende taken.

Voor alle toekomstige ontwikkelingen zullen op alle niveaus inspanningen moeten worden geleverd om de gedeelde verantwoordelijkheid van borging te bewerkstelligen. Deze inspanningen liggen bij de onderwijslagen die voor de zorgtaken verantwoordelijk zijn.

8.2. Aandachtspunten voor het College van bestuur

De examencommissie heeft twee punten die zij graag onder de aandacht van het College van Bestuur (CvB) wil brengen:

Ten eerste hoopt de examencommissie in de toekomst dat de governance verhoudingen, instituutsbreed onder de aandacht worden gebracht. De examencommissie kijkt ernaar uit om in de toekomst samen te blijven werken voor kwalitatief onderwijs, waarbij de taken, verantwoordelijkheden, verplichtingen en verwachtingen van alle entiteiten helder en gerespecteerd worden. De examencommissie is de laatste jaren erg volwassen geworden en acteert onafhankelijk. Om nog verder te professionaliseren van een ieder, is het nuttig als de door de Compliance Officer opgestelde presentatie over positie, taken en bevoegdheden van de verschillende, binnen de hogeschool opererende entiteiten - wat in het kader van scholing door PVE met alle examencommissievoorzitters is gedeeld - ook bij de instellingbesturen onder de aandacht wordt gebracht.

Graag volgt de examencommissie hogeschoolbreed alle centrale en actuele informatie rondom onderwijsontwikkelingen zoals: flexibilisering van het onderwijs, AI, microcredentials en actualiteiten, scholing en borging rondom programmatisch toetsen. Nu worden alle actualiteiten hierover individueel door bijvoorbeeld examencommissies gevolgd. Aanbod rondom professionalisering (door verschillende experts of bijvoorbeeld HR Academie) voor de hiervoor genoemde actualiteiten voor meerdere onderwijslagen is nodig en zeer welkom.

9. Bijlagen

9.1. Mandaten aan de toetsborgingscommissie(s)

Hieronder wordt het mandaat aan de toetsborgingscommissies opgenomen overeenkomstig advies van het onderzoeksrapporten met P&C cyclus:

**EXAMENCOMMISSIE INSTITUUT VOOR
ENGINEERING & APPLIED SCIENCE**

***Mandaat aan*
Toetscommissies
opleidingen EAS**

Voor het studiejaar 2022 - 2023

• Onderwerp

De examencommissie van genoemd instituut BESLUIT, gezien artikel 3.2 lid 4 Reglement Examencommissies en Examinatoren, en gelet op het bepaalde in de Handreiking Examencommissies 2021, om:

mandaat te verlenen aan de toetscommissie(s): ATE, BML, CHM, ELE, IPO MTGZT, TB en WTB, geclusterd om samen te werken als:

1. BML/CHM
2. ATE/ELE/WTB
3. IPO/MTGZT/TB

voor het borgen van de kwaliteit van toetsing.

• Inleiding

Volgens artikel 7.12 lid 2 WHW is de examencommissie het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad. Op grond van art. 7.12b lid 1a WHW behoort het tot de wettelijke taak van examencommissies de kwaliteit van de tentamens en examens te **borgen**. Zij kan de taak van het borgen van kwaliteit van toetsing geheel of gedeeltelijk aan een toetscommissie mandateren. Het Reglement Examencommissies en Examinatoren (art. 3.2 lid 4) voorziet in de mogelijkheid een toets(borgings)commissie te machtigen de toetspraktijk te onderzoeken. De examencommissie blijft eindverantwoordelijk en stuurt de toets(borgings)commissies aan voor wat betreft gemandateerde taken.

• Samenstelling Toetscommissie

Onderstaande leden vormen de toetscommissie(s):

1. BML/CHM:

BML

- Meike Hensmann (voorzitter BML)
- Enice Bagci (lid BML)
- Maikel Jongsma (lid BML)

CHM

- Tom van Dijk (voorzitter CHM)
- Christophe Minkenberg (lid CHM)
- Bart van Ommen (lid CHM)

2. ATE/ELE/WTB

ATE

- Sema Uguz (voorzitter ATE)
- John Janssen (lid ATE)

ELE

- Elham Arashloo Zadeh (voorzitter ELE)
- Joris Straver (lid ELE)
- Ron Verhagen (lid ELE)
- Jan Verveckken (lid ELE)

WTB

- Judith Visser (voorzitter WTB)
- Andrea Blankenstein (lid WTB)
- Eelco Jansen (lid WTB)
- Reinaldo Bart (lid WTB)

3. IPO/MTGZT/TB

IPO

- Judith van Weert- Deckers (voorzitter IPO)
- Delphine Buyse (lid IPO)

MTGZT

- Maïke van Offeren (voorzitter MTGZT)
- Bastiaan Kruijt (lid MTGZT)
- Hafida Abdellaoui (lid MTGZT)
- Kevin Meulemans (lid MTGZT)

TB

- Auke de Jong (voorzitter TB)
- Arend van Stenis (lid TB)
- Erwin de Meij (lid TB)
- Willemien van Ielen (lid TB)
- Theo Peeterman (lid TB)

De examencommissie wordt terstond geïnformeerd over wijzigingen in de samenstelling van de toetscommissies.

• **Mandaat**

De Examencommissie besluit om zich te laten bijstaan in de uitoefening van haar wettelijke taak artikel 7.12b lid 1a WHW door een toets(borgings)commissie zoals bedoeld in artikel 3.2 lid 4 van het Reglement Examencommissies en Examinatoren.

De Examencommissie mandateert de toets(borgings)commissies de volgende taak uit te voeren:

- a) Het borgen van de kwaliteit van toetsing. De toets(borgings)commissie betreft alle binnen de opleidingen aanwezige (relevante) documenten inzake toetsing in hun onderzoek.
- b) Het gevraagd en ongevraagd adviseren over zaken die met de validiteit, betrouwbaarheid en/of inzichtelijkheid van toetsing verband houden.

•

• **Werkwijze**

- De examencommissie vraagt aan de toets(borgings)commissies om een concrete activiteitenplanning waarin uiteengezet wordt hoe de komende vier jaar de kwaliteit van de gehele toetsprogramma van de opleidingen gecontroleerd worden. Hierin stelt de toets(borgings)commissie een actueel overzicht op. Met name wordt daarin duidelijk wat wordt uitgevoerd en wat niet met de reden daarvan.
NB: Maak duidelijk welke activiteiten op de planning van de TC staan middels een

concrete (activiteiten)planning met daarin de voortgang, de bevindingen en de geadviseerde bijsturing.

- Verder vraagt de examencommissie aan de toets(borgings)commissie een (jaar)planning op voor het lopende cursusjaar, afgeleid van de vier-jaren-planning. Het streven is om het gehele toetsprogramma in samenhang met de (eind)kwalificaties (alle toetsen) periodiek doch minimaal één keer per vier jaar te controleren.
- In de planning wordt duidelijk aangegeven welke tentamens het eindniveau toetsen.
- De planning wordt door de examencommissie aan het begin van het studiejaar besproken met de (voorzitter) toets(borging)commissies, doch uiterlijk bij de eerstvolgende vergadering per toetscommissie-cluster met de toets(borgings)commissies besproken worden.
- De toets(borgings)commissie controleert de toetskwaliteit en het niveau van toetsen door systematisch toetsen te beoordelen met behulp van vooraf vastgestelde analyse- en rapportage-instrumenten/een door haarzelf opgestelde checklist.
- De toets(borgings)commissie plant ten minste ieder kwartaal een afstemmingsmoment (vergadering). Ten behoeve van deze afstemmingsoverleg stelt de toets(borgings)commissie een actueel overzicht op van de planning, de voortgang, de bevindingen en de geadviseerde bijsturing. De examencommissie blijft zelf verantwoordelijk voor bijsturen aan het opleidingsmanagement en zal de geboden informatie gebruiken om het opleidingsmanagement te adviseren over bijsturing (PDCA).
- De examencommissie plant periodiek (twee keer per jaar) een afstemmingsoverleg met de geclusterde toets(borgings)commissies. Onderwerp van overleg is in ieder geval uitvoering van het mandaat (planning en uitvoering), bevindingen en bijsturing, waarbij de activiteitenplanning wordt nageleefd. De toets(borgings)commissies rapporteren de conclusies n.a.v. de uitgevoerde activiteiten. Bij voorkeur worden suggesties ter verbetering toegevoegd.
- De examencommissie plant periodiek (twee keer per jaar) een gezamenlijk overleg met alle voorzitters van de toetscommissies van het Instituut EAS.
- De examencommissie houdt er toezicht op dat de wettelijke, aan de toets(borgings)commissie gemandateerde borgingstaken, correct en tijdig worden uitgevoerd.
- In geval van problemen rond de uitvoering van de gemandateerde borgingstaken, escaleert de examencommissie richting het opleidingsmanagement en/of de instituutdirectie.
- Na ieder overleg tussen de examencommissie en toets(borgings)commissies wordt hierover een verslag overlegd en deze verslagen worden uiterlijk einde studiejaar getotaliseerd in een jaarverslag, welke bij de examencommissie wordt ingeleverd.

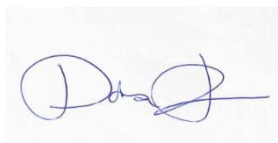
De examencommissie is verantwoordelijk voor het informeren van het opleidingsmanagement en zal voornoemd(e) overzichten/jaarverslag gebruiken om het opleidingsmanagement te adviseren (PDCA).

- De toetscommissie volgt bij de uitvoering van de werkzaamheden de instructies uit de bijlage bij dit mandaat of legt bij afwijking de motivatie daarvoor schriftelijk vast (comply or explain).

Dit besluit tot het mandaat toetscommissie wordt vastgesteld ter vergadering van de Examencommissie op 24 november 2022. Het mandaat wordt verstuurd naar

- voorzitters Toetscommissies
- instituutsdirecteur,
- onderwijsmanagers.

Rotterdam, 24 november 2022

mr. Dóra Fűzy
voorzitter examencommissie EAS

Bijlage:

Bijlage bij Mandaat Toetscommissies EAS
Jaarplan Examencommissie EAS

EXAMENCOMMISSIE EAS JAARPLAN 2022 – 2023

Taken

1. Examinatorenbenoeming – 1x pj
2. Processen / Vereisten Examinatorenbenoeming - 1x pj
3. TC's drie groepen terugkoppeling - 2x pj
4. Voorzitteroverleg alle TC voorzitters - 2x pj
5. Terugkoppeling van TC aan MT - 2x pj
6. Infodocumenten Eindniveau + TC's + overige info (fraude klachten etc) per opleiding - 2x pj (OP1 +OP2 & OP3 + OP4)
7. Jaarverslag excie – 1x pj + voorbereidingen
8. Overleg decanaat - 1x pj
9. Overleg studentzaken – 4x pj
10. Overleg directie – maandelijks
11. Eindniveau check – elk maand
12. Bezoek aan zusteropleidingen – 2x pj
13. Voorlichtingsactiviteiten werkzaamheden excie
14. Handboek / Check up
15. Diplomerings
16. Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren
17. Extern Lid – opdracht
18. Bezoek aan excie zusteropleidingen 2 x pj
19. Bezoek van directie – 2x pj
20. Bezoek manager bedrijfsvoering – 2x pj

TIJD	THEMA	BETROKKEN PARTIJEN	EXCIE	CHECK
SEPTEMBER	Taken			

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Benoeming Examinatoren 2. Assessorregister / Examinatorenlijst per opleiding naar de opleidingen 3. Mandaten (Toetscommissie – hierna: “TC”) 4. Jaarbeleidsplan + jaarkalender 5. Planning borging eindniveau (10% per opleiding obv uitgegeven diploma’s studiejaar ervoor) 6. Scholingsactiviteit excie I 7. Jaarverslag Examencommissie I 8. Accreditatierapporten check BML / CHM? 9. Eindniveau / afstudeerzittingen check 10. Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren 			
	<p>Overleg</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Directie – lopende zaken 2. Manager Bedrijfsvoering op bezoek bij PV 3. Procedure check examinatoren benoeming 4. Richtlijnen vereisten examinatoren 			
OKTOBER	<p>Taken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapporten bevindingen excie terugkoppeling per opleiding (semester 2) • Eindniveau rapport huidig studiejaar finaliseren • Jaarverslag Examencommissie II • Advies algemene gedeelte OER* opstellen • Vrijstellingen (deadline 1 november) • Check toetsorganisatie (evt. Herzien) • Check eventuele compensatieregelingen • Terugkoppeling per opleiding en per TC - TC groepen met excie. • Terugkoppeling aan MT bevindingen TC’s • Accreditatierapporten check BML / CHM? • Eindniveau / afstudeerzittingen check • Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren 			
	<p>Overleg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Directie – lopende zaken • Directie op bezoek bij PV • Overleg MT • Overleg Opleidingsmanagers • Overleg coordinator afstuderen • Overleg curriculumcommissie(s) 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg Decanaat • Overleg Studentenzaken • Overleg coördinatoren Internationalisering • Overleggen EC en 3 TC's groepen I 			
NOVEMBER	<p>Taken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Accreditatie BML / CHM • Controle Cijferwijzigingsprotocol • Controle toetsbeleid • Controle toetsplannen • Fraude & maatregelen (herzien) • Eindniveau / afstudeerzittingen check • Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren 			
	<p>Overleg</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Directie – lopende zaken 			
DECEMBER	<p>Taken</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Overige vrijstellingen vaststellen</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eindniveau / afstudeerzittingen check 2. Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren 			
	<p>Overleg</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Directie – lopende zaken 			
JANUARI	<p>Taken</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Conversietabel oude-nieuwe stijl 2. Eindniveau / afstudeerzittingen check 3. Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren 			
	<p>Overleg</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Directie – lopende zaken 2. Manager Bedrijfsvoering op bezoek bij PV 			
FEBRUARI	<p>Taken</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Advies opleidingsgedeelte OER af 3. Terugkoppeling per opleiding en TC – TC naar Excie 			

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Locatiebezoek Zusteropleidingen (Saxion) 5. Eindniveau / afstudeerzittingen check 6. Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren 			
	Overleg <ol style="list-style-type: none"> 1. Directie – lopende zaken 			
MAART	Taken <ul style="list-style-type: none"> • Rapport huidig studiejaar per opleiding OP1 & OP2 af I • Eindniveau / afstudeerzittingen check • Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren 			
	Overleg <ol style="list-style-type: none"> 1. Directie – lopende zaken 2. Overleg MT 3. Overleg Opleidingsmanagers 4. Overleg coordinator afstuderen 5. Overleg curriculumcommissie(s) 6. Overleg Decanaat 7. Overleg Studentenzaken 8. Overleg coördinatoren Internationalisering 9. Overleg EC en voorzitters TC I 			
APRIL	Taken <ol style="list-style-type: none"> 1. Check formats TC (screeningsdocumenten + format jaarverslag) 2. Eindniveau / afstudeerzittingen check 3. Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren 			
	Overleg <ol style="list-style-type: none"> 1. Directie – lopende zaken 2. Directie bij PV 3. Overleggen EC en 3 TC groepen II 			
MEI	Taken <ol style="list-style-type: none"> 1. Start assessorenregister/lijst examinatoren voor komend studiejaar 2. Scholingsactiviteit excie II 3. Voorbereiding benoeming EC 4. Diplomautreikingen op agenda 5. Eindniveau check 6. Afhandelen van verschillende zaken: 			

	<p>Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren</p> <p>7. Eindniveau / afstudeerzittingen check</p> <p>8. Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren</p>			
	<p>Overleg</p> <p>1. Directie – lopende zaken</p> <p>2. BEB betreffende diplomering</p>			
JUNI	<p>Taken</p> <p>1. Bezetting / Herbenoemingsdocumentatie CvB</p> <p>2. Evaluatie excie (zelfevaluatie)</p> <p>3. Check takenverdeling binnen excie</p> <p>4. Procedure / Vereisten examinatoren komend studiejaar</p> <p>5. Opvragen examinatoren bij opleidingsmanagers</p> <p>6. Procedure diplomering voor komend jaar</p> <p>7. Handboek / Procedure check voor komend studiejaar</p> <p>8. Vergaderplanning incl. diplomavergaderingen</p> <p>9. Eindniveau / afstudeerzittingen check</p> <p>10. Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren</p>			
	<p>Overleg</p> <p>1. Directie – lopende zaken</p> <p>2. Overleg EC en voorzitters TC II</p>			
JULI	<p>Taken</p> <p>Vakantie</p>			
	<p>Overleg</p> <p>Vakantie</p>			
AUGUSTUS	<p>Taken</p> <p>1. Laatste Diplomavergadering(en)</p> <p>2. Rapport huidig studiejaar per opleiding OP3 & OP4 af II</p> <p>3. Afgifte dossierverklaringen</p> <p>4. Vaststellen jaarplanner komend studiejaar</p> <p>5. Vaststellen diplomaophaalmomenten komend studiejaar</p> <p>6. TC Jaarverslagen</p> <p>7. Eindniveau / afstudeerzittingen check</p> <p>8. Afhandelen van verschillende zaken: Fraude / Klachten / Verzoeken / Leergangwijziging / Minoren</p>			

	Overleg <ol style="list-style-type: none">1. Directie – lopende zaken2. BEB en Leden Diplomauitreiking3. Check up – Diplomauitreiking procedures			
--	---	--	--	--